

Kurskod: SKOK/SKDK11
Termin: Vårtermin 2020
Handledare: Nils Holmberg
Examinator: Ilkin Mehrabov

Initialskedet av en pandemi – Media och myndigheters initiala kommunikation under Coronakrisen

FABIAN FEHRM & JONATAN JENSEN

Lunds universitet
Institutionen för strategisk kommunikation
Examensarbete för kandidatexamen

Abstract

This study has explored the strategic communication of The Public Health Agency of Sweden and the Swedish Government compared to tabloid press of Sweden (Expressen, Aftonbladet) during the initial phase of the coronapandemic in Sweden and analyzed it based on crisis communications theory, partly agenda-setting-theory including framing theory and the theory of the Rhetorical Arena. In order to complete the Rhetorical Arena-analysis, social media comments regarding each individual article were analyzed to describe the debate, discussion and knowledge regarding how the arena has been working.

The thesis has conducted a qualitative content analysis where articles were selected through Retriever citation database and decimated through partly sharper search terms, partly based on the amount of social media comments. The final citations have been analyzed based on their manifest content and finalized with qualitative coding from mutual subcategories.

The result shows distinct similarities to earlier research and shows a clear indication that the media tends to exaggerate the potential threat, while the governmental position is more detracting and fact-based. The social media comments indicated mainly three main subjects: suspicion of media exaggeration, preparation for the corona arrival and political responsibility.

Keywords: The Rhetorical Arena Theory, pandemic, Covid-19, coronavirus, actors, media, authorities, crisis communication, communication content

Number of signs: 76 567

Sammanfattning

Denna studie har utforskat kvällspress (Expressen och Aftonbladet) och myndigheters (Folkhälsomyndigheten och Regeringen) strategiska kommunikation under coronapandemins inledande fas i Sverige och analyserat detta dels baserat på kriskommunikationsteori, dels dagordningsteori med gestaltningsteori och teorin om den retoriska arenan. För att kunna genomföra en Retorisk Arena-analys på materialet inkluderades även enskilda kommentarer kring varje artikel som publicerats via sociala medier där syftet var att få fram hur debatten, diskussionen och den retoriska arenan fungerat.

Studien har tillämpat en kvalitativ innehållsanalys där urvalet av artiklar baserades på sökningar i Retrievers artikeldatabas decimerade via dels via skarpare sökkriterier, dels baserat på mängden kommentarer i sociala medier. De utvalda artiklarna har sedan analyserats utifrån deras manifesta innehåll och slutligen kvalitativt kodats utifrån gemensamma underkategorier.

Utfallet är tydligt och i enlighet med tidigare forskning där medier tenderar att överdriva ett potentiellt hot, medan myndigheter försöker förringa hotbilden med faktainformation. Även kommentarernas inriktning med i huvudsak tre olika ämnen identifierades: misstänksamhet kring mediernas överdrivenhet, förberedelse inför kommande coronapandemi och politiskt ansvarstagande.

Nyckelord: Retoriska Arena Teorin, pandemi, Covid-19, coronavirus, aktörer, media, myndigheter, kriskommunikation, kommunikationsinnehåll

Antal tecken : 76 567

*Ett stort tack riktas till institutionen för strategisk kommunikation
vid Lunds universitet och vår handledare Nils Holmberg.
Vi vill understryka att arbetet kring detta examensarbete
till lika stora delar utförts av båda författarna.*

Innehållsförteckning

Abstract	2
Sammanfattning	3
1 INLEDNING	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Corona	7
1.3 Problemformulering	9
1.4 Syfte och frågeställning	10
1.5 Avgränsningar	11
1.6 Disposition	11
2 TIDIGARE FORSKNING	12
2.1 Retorisk areateori applicerad på Ebolakrisen	12
2.2 Kriskommunikation kring svininfluensan	13
3 TEORI	16
3.1 Strategisk kommunikation	16
3.2 Den retoriska arenan	16
3.3 Hot eller kris?	19
3.4 Kommunikationsteorier	19
4 METOD OCH MATERIAL	23
4.1 Val av metod	23
4.2 Genomförandet	25
4.3 Metodkritik	26
4.4 Etiska hänsynstaganden	27
5 ANALYS	28
5.1 Pandemins inledning 16/1 – 31/1 – inget hot	28
5.1.1 Första stadiets övergripande analys	28
5.1.2 Första stadiets sammanställning – Inget hot 16/1 – 31/1	29
5.1.3 Första stadiets RAT-analys	30
5.2 Pandemins andra stadium 1/2 – 24/2 – lågt hot	32
5.2.1 Andra stadiets övergripande analys	32
5.2.2 Andra stadiets sammanställning – Lågt hot 1/2 – 24/2	33
5.2.3 Andra stadiets RAT-analys	33
5.3 Pandemins tredje stadium 25/2 – 3/3 – högt hot	35
5.3.1 Tredje stadiets övergripande analys	35
5.3.2 Tredje stadiets sammanställning – Högt hot 25/2 – 3/3	36
5.3.3 Tredje stadiets RAT-analys	37
5.4 Pandemins fjärde stadium 4/3 – 15/3 – krisen har anlänt	38
5.4.1 Fjärde stadiets övergripande analys	38
5.4.2 Fjärde stadiets sammanställning – Krisen har anlänt 4/3 – 15/3	39
5.4.3 Fjärde stadiets RAT-analys	40
6 DISKUSSION OCH SLUTSATS	42
6.1 Hur har medias rapportering av coronakrisen sett ut?	42
6.2 Hur har myndigheternas rapportering av coronakrisen sett ut?	43
6.3 Har rapporteringen påverkats av mottagarnas dialog i sociala medier?	44
6.4 Har endera parten använt sig av någon desinformation?	44

6.5 Finns det påvisbara likheter och/eller skillnader mellan dessa rapporteringar?	45
6.6 Desinformation	46
6.7 Studiens slutsats	47
6.8 Förslag till vidare forskning	47
7 Källförteckning	49
Bilaga 1	55
Aftonbladet	55
Bilaga 2	68
Expressen	68
Bilaga 3	85
Folkhälsomyndigheten	85
Bilaga 4	97
Regeringen	97

1 INLEDNING

I detta avsnitt kommer studiens inledande del presenteras. Problemet identifieras, formuleras och syftet med frågeställningar redogörs och avslutningsvis presenteras studiens avgränsningar samt studiens disposition.

1.1 Bakgrund

Kommunikation för en organisation är som vattnet för fiskarna, det vill säga något som fisken inte är medveten om, men en förutsättning för att kunna existera. Den här jämförelsen finns med i inledningen av Falkheimer och Heides ”*Strategisk kommunikation*” (2011) och tydliggör vad kommunikation innebär för en organisation. En organisations fungerande kommunikation är avgörande för organisationens existens, funktion och framförallt utveckling. Att ett företag kan verbalisera sina mål, för att anställda ska kunna få information, förstå, acceptera och aktivt arbeta utifrån dessa mål är en förutsättning för att organisationen ska frodas.

Strategisk kommunikation handlar om att kommunicera med sina mottagare. Att kommunicera inbjuder mottagarna att aktivt ta del av informationen, reflektera kring detta och kommunicera tillbaka kring detta, vilket underlättas mycket inom digital kommunikation. Såväl myndigheter som media har ett otal sociala medieplattformar, där kommentarsfälten flödar av återkoppling, diskussion och reflektion och i händelse av en kris är denna kommunikation än mer viktig.

1.2 Corona

En 55-årig man i Kinas drabbades av det första upptäckta fallet av coronasjukdomen covid-19 i Hubei-provins redan den 17 november 2019 (South China Morning Post, 2020). Under de kommande dagarna smittades ett antal personer av viruset SARS-CoV-2, som i sin tur spred det vidare och 15 december 2019 var det totala antalet smittade uppe i 27 personer. Därefter spred sig smittan mycket snabbt och dubblerades inom kort.

16 januari 2020 publiceras den första artikel av Folkhälsomyndigheten med rubriken ”*Nytt coronavirus upptäckt i Kina*” (Folkhälsomyndigheten, 2020b) med betoning på att svenska medborgare inte ska känna oro, då smittriskerna anses mycket låga. Även artiklar i

kvällspress betonar att det inte är någon fara för smittspridning i Sverige och fram till den sista januari, då det första svenska fallet av coronasmitta upptäcktes i Jönköpings län (Aftonbladet, 2020) fanns det överhuvudtaget inget hot mot svenska medborgare, vilket även regeringens pressträff samma dag med representanter från både Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen bekräftade (Regeringen, 2020a).

Medvetenheten kring coronasjukdomen började spridas under de tre första veckorna i februari och regeringen valde att fatta beslut, utifrån Folkhälsomyndighetens hemställan, om att kunna tillämpa smittskyddslagen i kommande coronafall (Regeringen, 2020b). Folkhälsomyndigheten publicerade en rad artiklar om rekommenderade förhållningssätt kring det nya viruset och fortsatte poängtera om låg risk för smittspridning inom Sverige (Folkhälsomyndigheten, 2020a).

Den 25:e februari förändrade Folkhälsomyndigheten sin riskbedömning kring coronavirusets spridning i Sverige och bedömde sannolikheten som hög för att nya fall skulle upptäckas i Sverige. Risken för allmän smittspridning i Sverige var dock fortsatt låg (Folkhälsomyndigheten, 2020a). Ytterligare skärpning i riskbedömning gjordes den 2 mars, då Folkhälsomyndigheten ansåg att risken för nya coronafall i Sverige då var mycket hög, medan risken för allmän smittspridning fortfarande ansågs som måttlig (Folkhälsomyndigheten, 2020c).

Första veckan av mars månad kan troligen klassificeras som coronakrisens verkliga inledning, eftersom det då rapporterades om ett större antal fall av coronasmittade i Sveriges mångtaliga medier. Den 11 mars 2020 deklarerade WHO den epidemiska smittan covid-19 som en pandemi, dvs spridd över hela världen (WHO, 2020) och den 19 mars kommenterade FN:s generalsekreterare António Guterres smittan som ”*det värsta kris som drabbat mänskligheten under FN:s 75-åriga liv*” (FN, 2020) och att en av de största pandemier någonsin hade börjat (LePan, 2020).

Pandemin har påverkat samhällsläget i hela världen och Sverige är inget undantag. Ett stort antal åtgärder har genomförts för att minska effekterna av coronakrisen (Regeringen, 2020c) men ändå har många individer, företag och branscher drabbats hårt (Ratsit, 2020). Under hela våren har det kommunicerats och rapporterats stora mängder information kring corona från såväl myndigheter som media.

Hur har denna information presenterats och hur har den sett ut under coronakrisen? Finns det skillnader på kommunikationsinnehållet mellan media och myndigheter? Har all strategisk kommunikation förmedlats på ett traditionellt sätt där sändarna kommunicerat sin information utan hänsyn till mottagaren (Falkheimer & Heide, 2011) eller har det funnits en medvetenhet i kommunikationen där även mottagarna setts som deltagare i kommunikationsprocessen? Den frågan utgör grundvalen för denna studie.

1.3 Problemformulering

I en krissituation som denna har såväl media som myndigheter en viktig roll att fylla för att informera medborgarna om pågående kris. Media ska upprätthålla sin roll och myndigheterna sin. Medias roll är beskrivet nedan i fyra punkter (Petäjä, 2006:15):

- * Massmedia ska informera och upplysa medborgaren
- * Massmedia ska agera plattform för offentlig och politisk debatt
- * Massmedia ska kritiskt granska makten och politiken
- * Massmedia ska fungera som kritiker eller förespråkare av politiska åsikter och idéer

En jämförelse mellan medias fyra uppgifter i Sverige kontra Kinas myndigheter och press påvisar stora skillnader. Att Kinas befolkning på 1,4 miljarder bara fick knappt 100 000 smittade och färre dödsfall än Sverige (Huvudstadsbladet, 2020) antyder om en märkbart lägre grad av transparens i Kina vilket skapar ytterligare ett skäl till varför det är väsentligt att studera detta.

Myndigheterna ska vidta de åtgärder som krävs för att klara av att hantera en krissituation (Sveriges Riksdag, 2006) och samverka samt stödja andra myndigheter. Hur media och myndigheter skött sina respektive roller under coronakrisen har dock inte utforskats än och det finns därför ett stort forskningsgap som denna studie kan fylla. Att utröna hur media respektive myndigheter uppfyllt sina åtaganden inklusive skillnader och likheter, om krisen påverkat rapporteringssätt samt även hur de rapporterat, är ett intressant fenomen att utforska.

I en krissituation uppstår dessutom lätt olika rykten (Cassinger, Eksell, Mansson & Thufvesson, 2018) som snabbt kan spridas digitalt (Cheng, 2016), vilka i sin tur kan

leda till en ogrundad rädsla (Jeong, Kim & Jung, 2019) Rapporten ”*Informationspandemi – Desinformation i skuggan av Coronakrisen*” (FriVärld, 2020) analyserar hur olika aktörer medvetet bidragit till felaktiga uppgifter kring coronaviruset för egen vinning. Sociala medier verkar vara den största källan till desinformation, men har något av denna desinformation funnits med i medierapporteringen? Eller rentav i myndighetsinformationen?

1.4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att via en kvalitativ innehållsanalys undersöka hur kommunikationen under coronakrisen sett ut utifrån både media, myndighet och läsare. Men hjälp av den retoriska areateorin har studien försökt urskilja kommunikationsinnehållet för att därigenom kunna följa den komplexa och dynamiska kommunikationen som sker mellan dessa aktörer. Finns påvisbara likheter eller skillnader dem emellan och om hur rapporteringen förändrats i det inledande skiftet av coronakrisen i Sverige baserat på uppfattning hos mottagarna.

Frågeställningen blir således:

** Finns det påvisbara likheter och/eller skillnader mellan dessa rapporteringar?*

Som stöd har studien haft följande följdfrågor:

** Hur har medias rapportering av coronakrisen sett ut?*

** Hur har myndigheternas rapportering av coronakrisen sett ut?*

** Har rapporteringen påverkats av mottagarnas dialog i sociala medier?*

** Har endera parten använt någon desinformation?*

1.5 Avgränsningar

Eftersom coronakrisen pågår parallellt med denna studies framtagning, har vi valt att avsevärt begränsa materialet, både avseende tidsaspekten och även vilka representanter vi valt att analysera, vilket redovisas i Kapitel 4. De sociala medier som använts i den retoriska arena-analysen har begränsats till Twitter och Facebook. Avseende tid så har vi valt 16 januari som en inledande tidpunkten eftersom detta var det datum då coronaviruset blev allmänt föreskrivet i världen och Sverige. Som sluttidpunkt har vi valt den 15 mars 2020 eftersom det då uppstod en större ökning i antal smittade i Sverige.

1.6 Disposition

Uppsatsen består av sex avsnitt och här redogörs respektive avsnitt. Första avsnittet ger en övergripande bakgrund till studien med bakgrund, problemformulering och studiens syfte och vilka frågeställningar som studien avser att besvara. Även studiens avgränsningar beskrivs. Andra avsnittet berör den tidigare forskning som är aktuell att kunna referera till gällande denna studie.

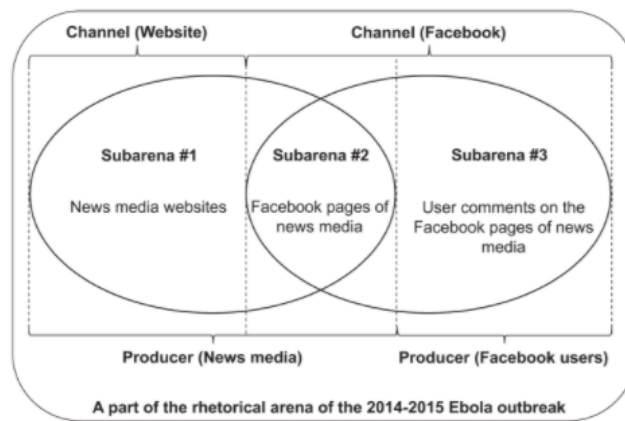
Tredje avsnittet är de teorier som bedömts väsentliga för denna studie redovisade, medan fjärde avsnittet berör metod och material kring studien. Femte avsnittet är en analys av genomförd kvalitativ innehållsanalys och det sjätte och sista avsnittet berör studiens slutsatser och diskussion.

2 TIDIGARE FORSKNING

2.1 Retorisk arena teori applicerad på Ebolakrisen

En studie (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) baserad på teorin om Retorisk Arena (Se Teori) applicerades på kriskommunikationen mellan olika aktörer under ebolautbrottet 2014 – 2015 och undersökte den mediala krisrelaterade kommunikationen. Trots att inga ebolautbrott skedde i Sverige, rapporterade svenska medier om utbrottet och skapade en reell oro hos det svenska folket, vilket tydliggörs med det faktum att den vanligaste Google-sökningen under denna period var ”Vad är ebola?” (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019).

Teorin om den retoriska arenan berör alla inblandade aktörer som är delaktiga i kriskommunikationen i det aktuella tillfället, vilket gör att det lätt blir komplext och överskådligt. Därför valde författarna tre arenor att titta närmare på och begränsade även tidsintervallet till den period då ebolafallen var flest (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019). Den första arenan representerar rapportering av media och inkluderar nyhetsartiklar från Aftonbladet och Dagens Nyheter framtagen med hjälp av sökordet ”ebola”, den andra arenan innefattar publicerade nyheter om ebola på Facebook framtagna med en applikation ”Netvizz v1.3” och den sista arenan innefattar Facebook-kommentarer som togs fram med samma applikation (totalt 1 661 relevanta kommentarer). Utbrottet analyserades i förhållande till variablerna *sakfrågan (issue attention)*, *ämnen (topics)* och *tonfall (tone)* och studiens slutsatser visade tydligt hur mediaartiklar skapade en omfattande aktivitet i andra arenor. Motsvarande analys har använts i denna studie där varje artikel bedömts utifrån respektive variabel.

Figur 1: Den Retoriska Arenan och dess inbördes förhållanden (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019. s 239).

Enligt studien var det även tydligt hur innehållet skilde sig mellan de olika undersökta arenorna och de sakfrågor som diskuterades skilde sig åt. Studien gav dessutom resultat i avståndet från smittan där ett långt avstånd gav mer alarmistiska reaktioner, medan ett kortare avstånd tenderade till en mindre alarmistisk och mer saklig ton.

2.2 Kriskommunikation kring svininfluensan

En studie med likartat tema (Ghersetti & Odén, 2010) har genomförts kring svininfluensan som drabbade världen 2009, där fokus låg kring myndigheternas kontakt med media och om hur medierna uppfyllde sin roll som informationsförmedlare och även myndighetsgranskare där likartad kvalitativ innehållsanalys som i denna studie användes. Resultaten visar att medierna ofta använde en mer tillspetsad dramaturgi där ord som kris, hot, risk och katastrof återkommande användes, medan myndigheternas främsta mål var att nå ut med informationen och övertyga individer om nyttan med att bli vaccinerad.

De tre ämnesområden som var tydliga i mediareporteringen var nyckelorden *vaccination*, *smittspridning* och *drabbade personer*. I jämförelse mot andra pandemiers rapportering kommer Ghersetti och Odén (2010) fram till att det var en högre hotbild kring rapportering av svininfluensan och därför hamnade en stor del av myndigheternas information om åtgärder och råd i skuggan av detta och kom inte alltid fram på det sätt som myndigheterna hade önskat, trots att studiens resultat visade på att myndigheterna

överlag ansåg att media förmedlat det väsentliga. Trovärdigheten för såväl media som myndigheter stärktes under den undersökta tidsperioden och avslutningsvis visade studien på ett väl fungerande samarbete mellan myndigheter och media (Ghersetti & Odén, 2010).

Även Michael Bo Karlssons studie från 2010 kring svininfluensans kriskommunikation i fyra medier (Aftonbladet, Expressen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet) bekräftar detta. Karlsson (2010) samlade in artiklar från dessa medier och deras respektive kommentarer i sociala medier, där kommentarerna kring respektive artikel kunde delas upp i tre huvudgrupper: Dels en misstänksamhet mot att media överdriver, dels om svininfluensans ankomst och dels den sista uppdelning av kritik som berörde myndigheternas agerande under krisen med exempelvis diskussioner om att myndigheterna gjorde alltför lite eller att de hade en egen agenda. Detta utfall korrelerar väl med Ghersetti och Odén (2010) resultat.

En annan studie (Chang, Ibrahim & Mustaffa, 2010) kring medias rapportering av svininfluensan utfördes i Malaysia under samma tidsperiod för att utröna mediernas terminologi och om det fanns signifikanta skillnader i hur de formulerat sig i rapporteringen. Forskarna använde Valkenburg, Semetko och De Vreeses (2000) mätningmetodik som baseras på fem olika ”frames” eller ramar (Se Teori):

- * The frame of responsibility - ansvarstagande
- * The frame of conflict - konflikter
- * The frame of human interest - mänskligt intresse
- * The frame of economy - ekonomi
- * The frame of morality - moral

Studiens slutsats var att medierna använder ovanstående ramverk i stor utsträckning, dels för att underlätta, dels för att få läsarna att lättare förstå information. När rapporteringen handlade om mer allvarliga nyheter, som kriser eller liknande, ansåg studien att medierna inte alltid valt rätt artikelvinkling och därmed borde ägna mer tid och kraft till att använda rätt ramar (Chang, Ibrahim & Mustaffa, 2010).

Summering av kriskommunikation vid såväl Ebolautbrottet som svininfluensan enligt ovanstående ger bilden av hur viktig såväl medias som myndigheters kommunikation är, framförallt vid allvarliga kriser. Även om svininfluensan uppfattades som allvarlig kan en jämförelse mellan genomslaget i svensk media visas. En sökning i Retrievers artikeldatabas mellan svininfluensan under helåret 2009 och coronaviruset under studiens tidsperiod, dvs 15 januari 2020 fram till 16 mars 2020 ger knappt 8 000 artiklar om svininfluensan under helåret 2009, medan coronaviruset genererade drygt 20 000 artiklar. Poängteras bör att det är över tio år mellan undersökningarna och användandet av digitala medier troligen ökat till den senare. Eftersom coronaviruset framstår som ett större samhällsintresse, finns det ett reellt forskningsgap som denna studie ämnar fylla.

3 TEORI

För att tydliggöra och fördjupa denna studies forskningskontext och vilket forskningsgap som identifierats, presenteras i detta avsnitten översikt av strategisk kommunikation, olika kommunikationsteorier samt RAT-teorin.

3.1 Strategisk kommunikation

Enligt Falkheimer och Heide (2010) är forskningsfältet strategisk kommunikation en djungel av ett stort antal olika teorier och åskådningssätt, där området tidigare delats upp i intern och extern kommunikation. Dock har denna särskiljning uttraderats i praktiken, då extern kommunikation inte enbart når kunder, konkurrenter eller andra utan även egna anställda, vilket i sin tur ger de anställda bättre förutsättningar att förstå och tolka företagets ståndpunkter och mål. Detta har medfört en större medvetenhet kring att sammanväva såväl extern som intern kommunikation i en helhet, framförallt vid olika kriser.

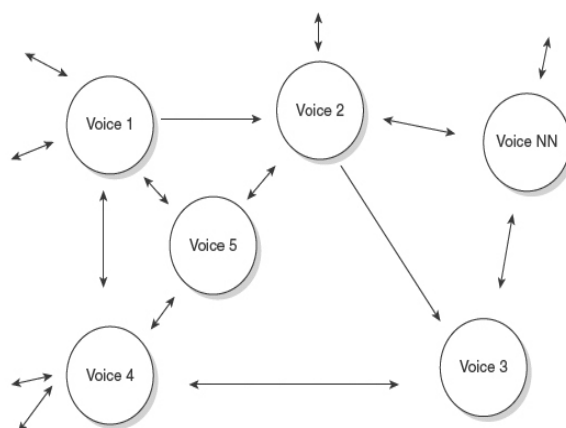
Vid en krissituation visar den tidigare forskningen att kommunikationen kring en pandemi skiljer sig beroende på avsändare, där media tenderar till att använda ett ramverk som ger en mer alarmistiskt ton jämfört med det mer sakliga kommunikationen som myndigheter publicerar. Ett av denna studies fokus är hur de fyra olika sändarna (Aftonbladet, Expressen, Regeringen och Folkhälsomyndigheten) sett ut i sitt interagerande och om deras respektive kommunikationsstrategi varit rätt i relation till hur mottagarna förstått innehållet.

3.2 Den retoriska arenan

Den retoriska arenteorin (RAT) är en dynamisk teori för att kunna analysera alla inblandade aktörer i en kriskommunikation (Frandsen & Johansen, 2013). RAT kan ses som ett ramverk kring kriskommunikation där det är möjligt att lyfta in passande teorier beroende av vad som skall identifieras, undersökas eller beskrivas. Hela teorin grundas i tanken att en kris skapar ett dynamiskt och socialt rum eller en så kallad retorisk arena. RAT ser varje aktör som både sändare och mottagare av informationen, vilket snabbt

skapar en större komplexitet. Med fler aktörer som innehar fler roller, är det även rimligt att fler kan påverka krisförloppet.

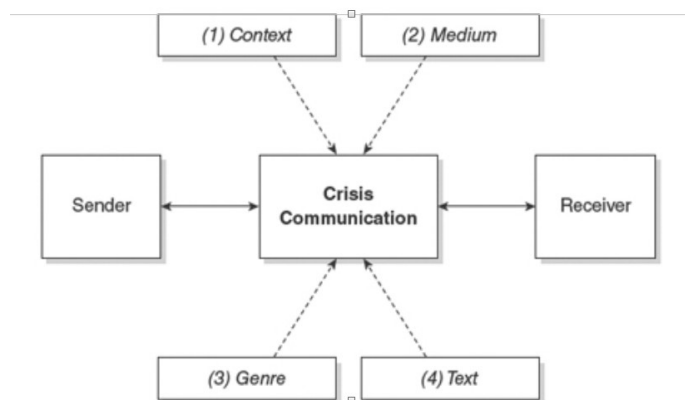
Som exempel på detta kan nämnas ett företag som ger ut en pressrelease och denna pressrelease publiceras av en intresseorganisation i deras egen intressetidning, troligen påverkat utifrån sina egna tankar.

Figur 2: RAT och dess olika påverkan mellan kanalerna (Frandsen & Johansen, 2013. s 798)

Denna artikel får genomslag och tolkas vidare av en renodlad nyhetsorganisation, som i sin tur publicerar en egen artikel – med sina egna värderingar eller tolkningar. Befolkningen läser denna artikel och berättar sedan vidare till sina arbetskamrater. På detta sätt uppstår en multivokalitet mellan aktörerna och den inbördes relationen är ofta assymetrisk, alltså beroende av respektive aktörs ekonomi, medierelation och socialt kapital (se figur 2).

Ovanstående fokuserar på ett makroperspektiv där alla olika kommunikationsaktörers respektive krishantering kan undersökas och RAT ger även möjligheter att studera kriskommunikation utifrån ett mikroperspektiv, alltså kommunikationsprocessen utifrån varje individuell aktör. Varje enskild kommunikationsprocess kan här ses utifrån likartat perspektiv som dagordningsteorin, där en enskild kommunikationsprocess har en sändare och en mottagare (Frandsen & Johansen, 2013). Skillnaden enligt Frandsen och Johansen är att med ett RAT-perspektiv påverkas varje budskap av fyra olika parametrar: kontext, media, genre och text.

Figur 3: Mikroanalys enligt (Frandsen & Johansen, 2013. s 799)

- Kontext** – *psykologisk*: Hur varje aktörs tidigare erfarenhet, tolkningsramar påverkar dennes uppfattning om krisen
social kontext: Hur varje aktörs sociala struktur påverkar hur krisen uppfattas
- Media** - Vilken typ av media som krisbudskapet förmedlas i, ex. tidning, bild, tal, sociala medier etc. Varje typ av media har olika egenskaper och valet av media påverkar hur aktörerna uppfattar krisen.
- Genre** - Handlar om val av sätt för att förmedla kriskommunikationen, dvs pressmeddelande, ett Twitterinlägg, ledare, nyhet osv.
- Text** - Resultatet av sändarens kommunikationsstrategi, dvs det som förmedlats i en specifik situation och blivit tolkat av mottagaren.

Frandsen och Johansens analysmodell tydliggör komplexiteten kring en kris då det finns en dynamik mellan alla de aktörer som agerar i en kris och denna dynamik skapar i sin tur nya reaktioner som påverkar vidare. Den coronakris som studien berör, har påverkat ett stort antal olika aktörer, exempelvis de delar av landet som inte ansåg ha fått ta del av information om corona och därför blev överrepresenterade i dödsstatistiken eller den eventuella desinformation som kunnat spridas (FriVärld, 2020).

3.3 Hot eller kris?

Hot och kris är två centrala begrepp som tarvar en djupare förklaring. Enligt Strömbäck, Grandien och Nords (2005) definition av begreppet hot är det något som på ”något sätt kan vålla skador på personer eller egendom” medan kris definieras som ”en subjektiv bedömning eller värdering av att något som händer är särskilt allvarligt eller hotfullt”. Relativt likvärdig definition gör MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, trots att de tagit bort det subjektiva: ”Kris avser händelser som drabbar många människor och stora delar av samhället” (MSB, 2020). Coronavirusets utbrott skulle enligt denna definition kunna kallas ”hot” fram till mitten av mars 2020, då det enligt ovanstående skulle kunna klassas som ”kris”, framförallt efter att världshälsoorganisationen WHO klassade det som en pandemi, dvs nivå 6 på deras sexgradiga skala (WHO, 2020).

Folkhälsomyndigheten tog 2019, dvs innan coronavirusets framfart, fram en skrivelse om pandemiberedskap där vikten av kommunikation accentueras (Folkhälsomyndigheten, 2019) där pandemikommunikationens tre huvudbudskap var följande:

- * *En influensapandemi kan bli allvarlig och alla uppmanas att följa nyheter och lyssna till myndigheternas bedömning av situationen.*
- * *Pandemin innebär att allmänheten behöver känna till hur man undviker att smittas samt vad man gör om man själv blir sjuk.*
- * *Vaccination är det mest effektiva åtgärden för att minska sjuklighet.*

Dessa tre huvudmål togs fram i arbetet efter svininfluensan 2009 och har alltså varit grunden till Folkhälsomyndighetens arbete även under coronakrisen. Poängteras bör den sista av dessa tre huvudpunkter, nämligen vaccination som inte varit aktuellt under coronapandemin av det enkla skälet att det inte funnits tillgängligt.

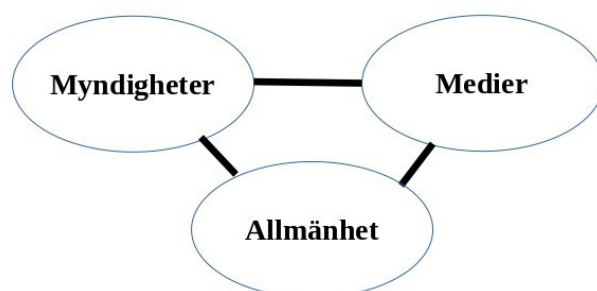
3.4 Kommunikationsteorier

En myndighets första uppgift vid en annalkande krissituation är att snabbt informera allmänheten om risker och hur man bör agera och trots att det finns otaliga sätt för

myndigheterna att kommunicera detta, är det primära valet oftast myndigheternas egna sidor, tätt följt av press, radio, TV, sociala medier och affischering på allmänna platser (Ghersetti & Oden, 2010).

Tack vare att de flesta idag (98% av Sveriges befolkning, Internetstiftelsen.se, 2016) innehar en egen mobil kan även SMS och e-post användas av myndigheterna, vilket även kontinuerligt görs (MSB, 2020). Traditionell media är dock fortfarande den vanligaste kanalen för allmänheten att använda som informationskanal vid en kris (Myndigheten för press, radio och TV, 2019) och det används ofta av myndigheterna, dels genom presskonferenser, dels genom pressmeddelanden.

Ett stort antal faktorer påverkar hur allmänheten tar till sig informationen, såsom tidigare erfarenheter, etiska värderingar eller andra förkunskaper, framförallt vid en kris och detta bör informationssändaren naturligtvis ha i åtanke vid utformandet av budskapet de vill få ut (Ghersetti & Oden, 2010).

Figur 4: De tre huvudaktörerna vid kriskommunikation (Ghersetti & Oden, 2010. s 29)

Enligt Nordlund (2000) kan ovanstående aktörer bytas ut där allmänheten blir *mottagare*, myndigheterna *sändare* och medierna *förmedlare*. Enligt Nordlunds (2000) definition av ovanstående är det av högsta vikt att mottagaren, dvs allmänheten, har ett förtroende för såväl information och budskap som sändaren och förmedlaren lämnar. En informationskampanj från en myndighet (sändare) kring en hälsorisk med en underförstådd avsikt att stärka folkhälsan kan naturligtvis tolkas annorlunda av media (förmedlaren). Det kan upplevas svårt för allmänheten (mottagaren) att säkert känna till vilket agerande som är bäst utifrån rådande situation, framförallt när media kanske använder experter i rakt motsatt riktning. Om en kris uppstår kan mediernas

nyhetsvärdering avvika markant från myndighetens vilja att få fram relevant information, dels på grund av andra kriterier i sin nyhetsvärdering, dels på grund av att de väljer att fokusera på andra händelser som är relevanta.

All media gör löpande en selektering om vilka nyheter som ska tas med där de värderar nyheten innan de beslutar att ta med det (Shaw & McCombs, 1972). Detta innebär att medierna själva kan välja vilken typ av nyheter som de väljer att presentera. 1968 utförde McCombs och Shaw en studie där de undersökte hur olika tidningars prioriteringar kring viktiga nyheter runt presidentvalet påverkade läsarnas egna prioriteringar. Slutsatsen av deras undersökning var att medias nyhetsselektering talade för hypotesen att medierna i stor utsträckning påverkade läsarna i deras egen prioritetsuppfattning. McCombs och Shaw valde att kalla denna påverkan för en ”dagordningsmakt” eller ”agenda-setting”.

Många individer får sina samhällskunskaper via TV, radio eller tidning och påverkas således mycket av mediernas selektering. Det kan även handla om en viss vinkling på en nyhet och det är denna vinkling som läsarna tar del av. Medierna sätter därmed sin egen agenda genom att selektera vissa aspekter och därigenom konstruerar egna problem eller lösningar som de tolkat utifrån sitt eget perspektiv. Fritt översatt kan man säga att dagordningsmakten motsvarar inställningen på en ram där vissa delar av verkligheten ryms inom ramen, medan andra hamnar utanför (Shaw & McCombs, 1972). Om både osäkerheten och intresset kring en fråga är hög, blir dagordningsteorins genomslag större, eftersom en hög osäkerhet kombinerat med stort intresse leder till att fler söker kunskap via media och mediernas påverkan blir därmed större. Coronakrisen är ett typexempel där både osäkerheten och intresset om vad det handlade om inledningsvis var stor bland alla parter och därför passar teorin väl in vid kommande analys. Dagens digitala värld skapar dessutom ett behov av allt snabbare informationsförmedling, vilket i sin tur till och med kan medföra att medieaktörer påskyndar publiceringsprocessen för att kunna vara först med en nyhet (Fowler, 2017).

Gestaltningsteori, s.k. framing theory, är en fördjupning av dagordningsteorin där fokus handlar om hur media framställer verkligheten, det vill säga framhållandet av aspekter kring den valda nyheten som gör att läsaren påverkas i den riktningen.

Gestaltningsteorin berör med andra ord inte enbart *vad* läsaren ska tänka utan även *hur* läsaren ska tänka (Strömbäck, 2000).

Utifrån mediala gestaltningar så handlar det om vilken infallsvinkel som används och vilka fakta som anförs (Shehata, 2015) och det finns en stor begreppsförvirring inom gestaltningsteorin (Strömbäck, 2000). Strömbäck ger tre olika synsätt som utgångspunkt: Det första liknar Shaw och McCombs (1972) tes om att påverka läsaren och berör hur mediernas gestaltning påverkar läsarens gestaltning av samma verklighet. Om media ständigt gestaltar exempelvis elbilar som bra, så påverkas läsaren till att tycka detsamma. Det andra berör hur medierna endast gestaltar vissa delar av verkligheten och därigenom påverkar utifrån en specifik värdegrund, oavsett om det handlar om politiska, ideologiska eller rentav maktcentras syn på verkligheten.

Det tredje och sista synsättet enligt Strömbäck (2000) handlar om vad mediernas innehåll egentligen representerar.

4 METOD OCH MATERIAL

I detta avsnitt kommer val av metod, perspektiv och analys redogöras. Här kommer dessutom etiska hänsynstaganden samt valet av kodschema presenteras.

4.1 Val av metod

Studien har tillämpat en kvalitativ innehållsanalys som är en fokuserad systematisk analys av informationsinnehållet i de olika budskapen. Det är en empirisk metod baserad på systematisk och subjektiv analys av det valda materialet (Bryman, 2016). Varje parts textmaterial har genomgått en noggrann läsning av textens delar, helhet och den kontext vari den ingått för att kunna besvara de frågeställningar som studien ämnar undersöka (Esaiasson, et al., 2012).

Vid ett första initialt urval av artiklar utifrån Retrievers artikeldatabas med sökorden ”corona” och ”covid” blev utfallet över 100 000 resultat, vilket föranledde ett mer begränsat urval med sökorden ”pandemi”, ”press”, ”myndighet” samt ”kommunikation”. Ett stort antal olika sökfiltreringar genomfördes och slutligen bestämdes att endast använda kvällspress kring media och Folkhälsomyndigheten samt Regeringen utifrån myndigheter. Valet av kvällspress byggde uteslutande på sökresultaten där såväl Expressen som Aftonbladet förekom mest frekvent av all media och motsvarande resultat kring myndigheterna var Folkhälsomyndigheten och Regeringen. Närmaste myndighet efter dessa var Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, med endast en sjundedel sökträffar jämfört med FHM.

Baserat på Valkenburg, Semetko och De Vreeses (2000) mätningmetodik fördelades artiklarna dessutom utifrån dessa fem kategorier: ansvarstagande, konflikter, mänskligt intresse, ekonomi och moral. Dock gav detta utfall fortfarande ett alltför stort antal artiklar, vilket föranledde ytterligare urval. Varje artikel bedömdes utifrån de parametrar som (Rodin, Gherseti & Odén, 2019) tidigare använt: ”Sakfrågan” och ”Ämnen” för att därigenom minska antalet artiklar. Parametern ”Tonfall” valdes bort för att senare användas i kodningen.

Ett stort antal artiklar framkom trots begränsningen ovan och varje utvald artikel jämfördes mot kommentarer på sociala medier för att därigenom utröna om någon specifik artikel debatterats eller kommenterats mer frekvent än övriga.

Varje enskild artikel har följts upp utifrån en enkel Googlesökning med artikelrubriken och därigenom fått länkar till kommentarer som sedan kan användas till RAT-analys. Exempelvis artikeln från Aftonbladet ”*Corona kan slå ut vanlig influensa*” (Bilaga 1) ger svar både från ett stort antal sociala medier och på så sätt även kunnat följa kommentarer som återkommer under analysdelen för att därigenom se om mottagaren tagit del av informationen eller inte. Vissa kommentarerna har analyserats djupare, medan majoriteten av kommentarerna endast genomlästs för att se om informationen nått fram till mottagarna (Frandsen & Johansen, 2013).

Varje artikel, såväl media som myndighet, gav en hög frekvens av interaktion i sociala medier och genom detta tillvägagångssätt kunde artikelantalet decimeras till de som ingick i studien. Den ökade frekvensen av kommentarer föranledde en tanke om uppdelning av den undersökta tidsperioden 16 januari 2020-15 mars 2020 i olika distinkta delar för att tydligare kunna genomföra innehållsanalysen. Ett nyckelbegrepp framkom under analysen av artiklarna där varje stadie förändrades i relation till föregående. Inledningsvis fanns det inget hot alls mot Sverige men successivt förändrades detta till att slutligen konstatera att vi nu hade en pandemi i Sverige. Vid kodningen framkom dessa olika ”grader” av allvar som ett lämpligt sätt att fördela artiklarna mellan de olika tidsperioderna. Därför har denna gradskillnad använts vid uppdelningen av de olika stadierna. För att markera de fyra utvalda stadierna har *Inget hot*, *Lågt hot*, *Högt hot* och *Krisen har anlänt* använts.

Varje artikel kunde då placeras utifrån de olika stadier som framkommit under studien:

<i>Namn</i>	<i>Tid</i>	<i>Benämning</i>
Stadie 1:	16 januari – 31 januari	Inget hot
Stadie 2:	1 februari – 24 februari	Lågt hot
Stadie 3:	25 februari – 3 mars	Högt hot
Stadie 4:	4 mars – 15 mars	Krisen har anlänt

De artiklar som valdes ut till studien fördelas enligt följande där kommentarer inhämtade från Twitter och Facebook står inom parentes:

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Stadie 4
	<i>Inget hot</i>	<i>Lågt hot</i>	<i>Högt hot</i>	<i>Krisen har anlänt</i>
<i>Expressen:</i>	1 (77)	1 (55)	4 (188)	2 (73)
<i>Aftonbladet:</i>	1 (49)	2 (92)	1 (59)	4 (151)
<i>FHM:</i>	4 (132)	3 (117)	3 (95)	2 (83)
<i>Regeringen:</i>	1 (61)	2 (84)	1 (37)	2 (66)
Totalt:	7 (319)	8 (348)	9 (379)	10 (373)

4.2 Genomförandet

Efter att urvalet genomförts, lästes varje textdel igenom överskådligt ett antal gånger för att inledningsvis ”umgås med materialet” (Rennstam & Wästfors, 2015). Detta skapade en viss förståelse kring de utvalda artiklarna och det som Eksell och Thelander (2014) menar ger en form av summering. Utifrån denna summeringen skapades en matris baserad på artiklarnas manifesta innehåll och det kunde skapas med fyra huvudteman utifrån frågeställningarna, med underkategorier i respektive temaområde. En inledande matris underlättar för forskaren att tydliggöra kategorisering av sitt utvalda material och därigenom säkrare kunna genomföra kvalitativ kodning (Kvale & Brinkmann, 2014). I den här fasen av studien användes inga av de kommentarer som tidigare användes vid urvalet. Underkategorierna användes för kondensering av materialet där tankar och ställningstaganden kunde kodas. Dessutom var det av vikt att kodningen kunde präglas av en öppenhet för olika tolkningar (Eksell & Thelander, 2014). Koderna organiserades och abstraherades för att kunna koppla till de valda teorierna och resultatet presenteras under analyskapitlet. Efterföljande texter använder de nyckelord som den kvalitativa innehållsanalysen kom fram till och sammanfattning av dessa görs här, för att därigenom underlätta för läsaren av denna studie att följa med i de kommande texterna.

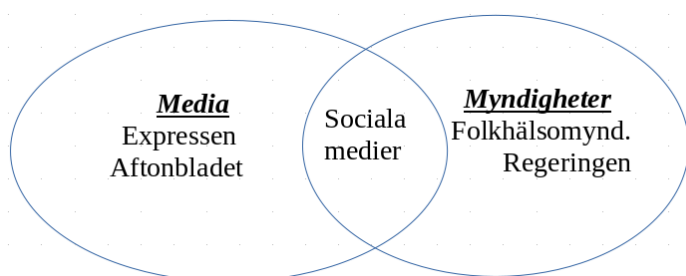
Identifierade faser:

Inget hot 16/1 - 31/1	Lågt hot 1/2 - 24/2	Högt hot 25/2 - 3/3	Krisen har anlänt 4/3 - 15/3
--------------------------	------------------------	------------------------	---------------------------------

Artiklens ”tonfall” enligt RAT: Lugnande eller fara

Underkategorier: förändring, känslor, faktainformation, expertcitat, statistik, rekommendationer, karantän och desinformation.

Parametern ”Tonfall” utifrån Rodin, Ghersetti och Odéns (2019) undersökning med den retoriska arenan som metod, användes för att dela upp varje artikel baserat på om den kunde klassificeras som *lugnande* eller som *fara* och kategoriserades utifrån ett antal underkategorier: *förändring*, *känslor*, *faktainformation*, *expertcitat*, *statistik*, *rekommendationer*, *karantän* och *desinformation*. Även en enklare kvantifiering i grafer av texterna presenteras i detta kapitel.

Figur 5: Användning av Retoriska Arenateorin

För att säkerställa kodningen, genomfördes en tillförlitlighetskontroll genom s.k. interbedömarverifiering där varje framtaget tema skrevs på utsidan av ett C5-kuvert och en utomstående fick i uppdrag att placera samtliga kondenserade meningar i det kuvert med mest passande tema. Utfallet fungerade som förväntat, vilket innebär att utomstående genomförde samma val som vi själva gjort. Vår bedömning är att denna typ av interbedömarverifiering stärkt studiens reliabilitet.

4.3 Metodkritik

En kvalitativ innehållsanalysen har nackdelen att det gjorda urvalet begränsar jämfört med en kvalitativ dito, då det statistiska urvalet är större. Fördelen med en kvalitativ innehållsanalys är att det finns möjligheter till tolkning där texternas mening, innehåll och maktstruktur tydligare kan avläsas. Den här typen av tolkning skapar naturligtvis en större grad av subjektivitet och därmed en lägre grad av interreliabilitet. Vi upplever däremot att den externa interbedömarverifieringen som gjordes av artiklarna höjer reliabiliteten.

4.4 Etiska hänsynstaganden

I denna studie användes endast offentligt publicerat material, vilket inneburit att ingen personlig data bearbetats. En del texter har innefattat information som skulle kunna anses personlig och har då medvetet lämnats utanför kodningen och därför anser studien att de fyra huvudkraven enligt Vetenskapsrådet (1990) (informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet) är uppfyllt.

5 ANALYS

I detta avsnitt kommer analys av studiens material i relation till redovisade teorier redogöras, baserat på den fyra utvalda stadierna av pandemin. Varje aktör redovisas separat inledningsvis och därefter en sammanställning av hela stadiet. Slutligen presenteras även en sammanställning av frekvensen av kodorden, vilket ligger till grund för slutsatser i kommande avsnitt.

Det totala perioden för studien är från och med 16 januari 2020 fram till 15 mars 2020 och artiklarnas publicering sammanställs nedan utifrån de framkomna fyra stadierna.

5.1 Pandemins inledning 16/1 – 31/1 – inget hot

De utvalda artiklarna under första stadiet, 16 januari 2020 till den 31 januari 2020, bestod av sju utvalda artiklar: en från Aftonbladet, en från Expressen, fyra från Folkhälsomyndigheten och en från Regeringen.

5.1.1 Första stadiets övergripande analys

Det återkommande temat under pandemins inledande fas (16 januari – 31 januari) både avseende myndigheter och media var *lugnande* besked och tydlig information om att *inget hot* förelåg för Sverige. Utifrån RAT-analys märktes detta även tydligt i artikelkommentarerna där den generella tonen baserades på en vilja att få mer information, trots att det inte fanns. Kommentarerens kontext gav tydliga indikationer på detta, exempelvis ”...med tanke på coronaläget i Sverige borde inte jävel sitta på krogen nu.”. Även negativa kommentarer kring asiater dök upp och komikern Özz Nujens reagerade på det:

”Thanks to the #coronavirus ‘westerners’ are now for the first time more afraid of asians then of middle easterners like me”

(Özz Nujen, 31 januari, Twitter.com)

Det urval som medier gör för att välja vad som har ett tillräckligt högt nyhetsvärde i enlighet med dagordningsteorin (Shaw & McCombs, 1972) är tydligt i detta skede då medierna väljer att publicera det som de själva bestämt och utifrån gestaltningsteorin (Strömbäck, 2000) även skapa *känslor* utifrån *hur* vi ska se på dessa nyheter (Strömbäck, 2000). Det finns ett underliggande tonfall (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019)

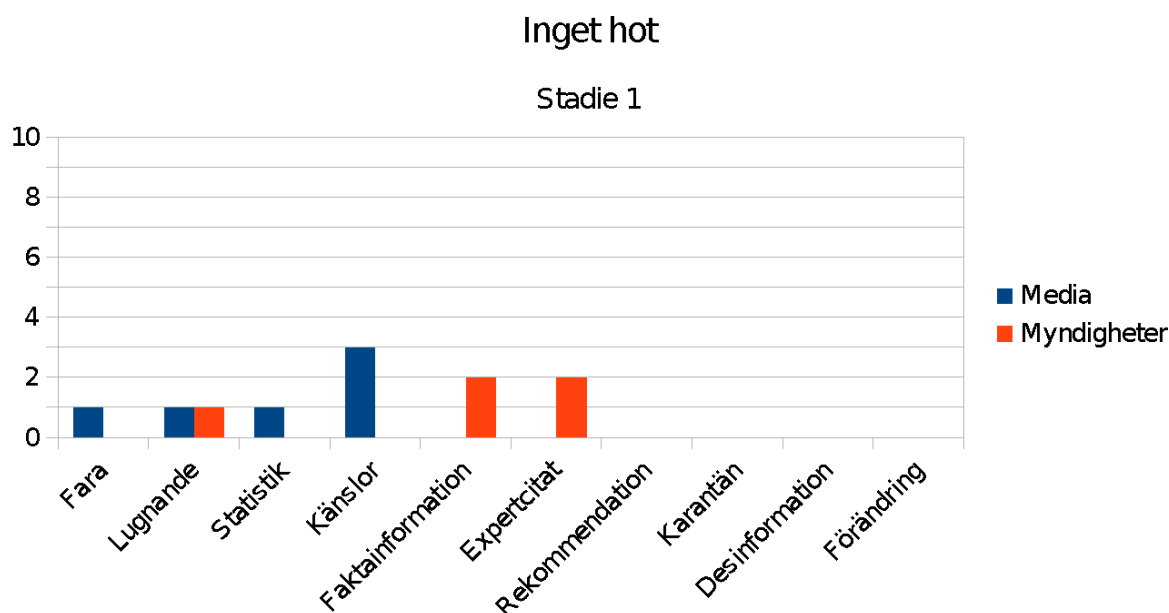
som kan liknas vid den alarmistiska karaktär som Ghersetti och Odén (2010) rapporterade om i sin tidigare forskning. Artiklarna utformades utifrån dagordningsteorin (Shaw & McCombs, 1972) och sociala medier började sprida olika rykten (FriVärld, 2020) i enlighet med det som skedde under den tidigare förklarade ebolakrisen (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019).

Myndigheternas kommunikation förstärktes framförallt med *faktainformation* och *experticitat*, medan medias kommunikation om att *inget hot* för Sverige förelåg kompletterades med *statistik* och *känslor* framförallt kring en *fara* (Ghersetti & Odén, 2010) som enbart gällde långt utanför Sveriges gränser. Myndigheternas ”tone” (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) var saklig, informerande och lugnande och deras ”issue attention” (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) var låg. Rodin, Ghersetti och Odéns (2019) variabel ”topics” är inte applicerbar, då urvalet endast berörde corona.

Media använde i denna fas inga *experticitat* vilket kan tolkas som att nyheten inte ansågs bli alltför stor. Upptäckten av det första bekräftade fallet av smitta i Sverige medför enligt studien att pandemin övergår till andra stadiet.

För att underlätta för läsaren, kommer här en sammanställning av stadiet där frekvensen av nyckelord sammanställts.

5.1.2 Första stadiets sammanställning – Inget hot 16/1 – 31/1

Figur 6: Fördelning under stadie 1 – inget hot

All kommunikation under detta stadiet upplevdes som lugnande och rapporteringen berörde corona som vilken annan nyhet som helst. Det fanns dock tendenser som betonade läsarnas känslor med er rapportering om en viss underliggande fara.

Noteras kan att media varken använde expertcitat eller faktainformation under denna fas, vilket de nyttjade mer under kommande faser. Samtidigt upplevdes myndigheternas information som en form av ”praktighet”, där de beivrade det faktum att Sverige inte skulle få några problem.

5.1.3 Första stadiets RAT-analys

En av de första artiklarna (17 januari) under inledningen av coronakrisen var en nyhetsartikel från Aftonbladet med rubriken ”*Två döda i sars-liknande sjukdom*” som rapporterade om två döda i Kina och minst 41 personer insjuknade i ett nytt sars-liknande virus, med efterföljande kritik mot Kina med information om att sociala medier censurerats och en tydlig parallell mot SARS-utbrottet 2002 (*Inget hot* – citat från kodschemat). Artikeln framställs som en ordinär nyhet med ett tillägg av tydlig *statistik* (citat från kodschemat) kring utbrottet och en viss varning om den *fara* (citat från kodschemat) som börjat spridas i Asien och tydlig indikation på att väcka *känslor* (citat från kodschemat). Artikeln kommenterades företrädesvis genom att vidarelänkas utan kommentarer.

Under samma period publicerade Expressen en nyhetsartikel (20 januari) med rubriken ”*Dödsviruset sprider sig i Kina – tre döda*” med motsvarande infallsvinkel där såväl *statistik* som *fara* identifierades. Hotbilden finns enbart långt från Sverige vilket innebar att artikeln beskrev *inget hot* för Sverige. Artikeln innehöll dock en annalkande *fara* eftersom det snart kommande kinesiska nyåret, då en stor andel kineser förväntas resa, mycket väl kan öka smittspridningen. Artikelns primärmål är att väcka *känslor* hos läsaren och varken denna eller föregående artikel har minsta tendens till att smittan skall utvecklas till den nivå som senare blev aktuell och bli ett sannolikt hot mot Sverige, snarare konstaterande kring att det nu uppstått ytterligare en smitta i Kina.

Folkhälsomyndigheten publicerade sin första artikel 16 januari 2020 som en ren *faktainformation* kring coronaviruset, med ett flertal upprepningar om att Sverige inte är i farozonen, alltså *inget hot*. Tvärtom var artikelns andemening *lugnande* och innehöll *expertcitat* från både statsepidemiologen och världshälsoorganisationen WHO. De efterföljande artiklarna (30 januari samt 31 januari) följer samma mönster, dvs *lugnande*

och med *experticitat*, trots att det framkom ett bekräftat fall på eftermiddagen den 31 januari, dvs samma dag som nedanstående pressträff med Regeringen. Trots det bekräftade fallet, var tonen i pressmeddelandet *lugnande*, ett flertal *faktainformation* samt *experticitat* där det bland annat poängterades att ”... *inte oväntat med ett eller enstaka fall...*” av en avdelningschef på FHM.

Regeringens första ”artikel” var en pressträff (31 januari) där socialministern, generaldirektören för Folkhälsomyndigheten och även generaldirektören från Socialstyrelsen deltog. Pressträffen transkriberades för att kunna inkludera i analysen och det faktum att pressträffen kom såpass sent i detta inledande stadiet, tolkades som att *inget hot* förelåg. Allmänheten avråds från direkta resor till det mest drabbade Wuhan-området i enlighet med UD:s rekommendation per 26 januari 2020 och ett *lugnande* perspektiv för den svenska allmänheten var tydligt, bland annat med citat från FHM:s generaldirektör: ” - *Vi har en stark smittskyddsorganisation*” (Johan Carlson, FHM) och Socialstyrelsen generaldirektör: ”... *en god beredskapsplanering och nödvändig kompetens*” (Olivia Wigzell, Socialstyrelsen). En hög andel *faktainformation* presenterades.

Många kommentarer under denna fas berörde företrädesvis förmedling av informationen, det vill säga ett stort antal personer länkade till artiklarna och spred därigenom vidare kunskapen. Många av artiklarna i såväl media som myndigheter var direktlänkade utan kommentarer vilket kan tolkas som att intressenivån var relativt låg och att de som lämnat kommentarer endast länkade vidare artiklarna för att säkerställa spridning. Detta kan tolkas som att såväl mediernas som myndigheters information kom fram till mottagarna och att de i sin tur vidareförmedlade informationen till andra. Däremot förklarar denna länkmetodik inte huruvida mottagarna verkligen förstått informationen, utan endast att de tagit del av informationen. Vissa aktörer inom den retoriska arenan sociala medier deklamerar tillhörighet, exempelvis att arbetsgivaren är en större tidning, att man tillhör ett specifikt parti eller liknande. Troligen påverkar detta kommentarens genomslag, då den specifika sociala kontexten framgår. I paritet med Karlssons (2010) undersökning kring kriskommunikation under svininfluensan, kunde även vissa kommentarer kring misstänksamhet mot media noteras.

Under hela den inledande fasen agerade respektive arena relativt enskilt och ingen kommentarsdialog föranledde några kommunikativa kedjereaktioner bland de undersökta medierna som kan uppstå enligt RAT-teorin.

5.2 Pandemins andra stadium 1/2 – 24/2 – lågt hot

De utvalda artiklarna under andra stadiet, 1 februari 2020 till den 24 februari 2020, bestod av åtta utvalda artiklar: två från Aftonbladet, en från Expressen, tre från Folkhälsomyndigheten och två från Regeringen.

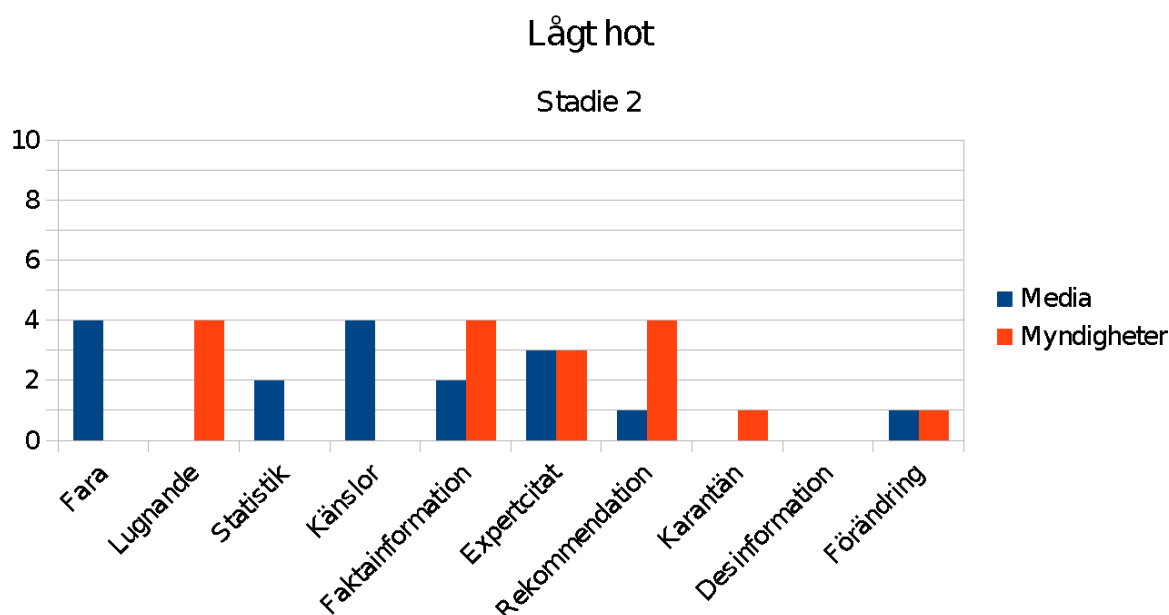
5.2.1 Andra stadiets övergripande analys

Det återkommande temat under pandemins andra fas (1 februari – 24 februari) var *lugnande* besked och tydlig information förstärkt med såväl *faktainformation* och *experticitat* och en glidande *förändring* mot att det trots allt fanns ett *lågt hot*. Kommentarer aktiverades dock tydligt med en större frekvens. Majoriteten kring interaktionen var kring att få mer information, men även exempel på desinformation noterades. Såväl Expressen som Aftonbladet inklusive många andra tidningar dementerade sanningshalten i bland annat detta kedjebrev (Dagens Nyheter, 2020b). Regeringens kommunikation tenderade att innehålla mindre *faktainformation* och *experticitat*, vilket kan tolkas som att de medvetet valt att låta Folkhälsomyndigheten stå för detta. FHM:s artiklar under detta stadiet var tydligt *lugnande*, med gott om *faktainformation* kring coronaviruset, tydliga *rekommendationer* med även direkta uttalanden om *karantän* och utökad diagnostik som indikerar att Sverige numera befins under ett *lågt hot*.

Mediernas artiklar anspelade även under detta stadiet på läsarnas *känslor* med flera uppgifter om *statistik* och en eventuell *fara*, vilket tolkats som att även medierna ansåg att Sverige numera var under ett *lågt hot*. Återigen ses den underliggande alarmistiska tonen i medias kommunikation (Ghersetti & Odén, 2010), medan gestaltningen av den eventuella *faran* som corona utgör representerar gestaltningsteorins tredje del som innefattar vad som egentligen publiceras (Strömbäck, 2000). *Faran* kan indikera på en gestaltning av ett större perspektiv som endast kan ses vid en djupare genomgång än vad läsarna förväntas göra. Utifrån de kommentarer som kunnat spåras och med Retorisk Arena-teorin som grund, märks en tydlig trend under detta stadium om att budskapet i artiklarna, framförallt med *rekommendationer* som att tvätta händerna, nysa i armvecket och hålla avstånd tolkats rätt av mottagarna (Frandsen & Johansen, 2013).

För att underlätta för läsaren, kommer här en sammanställning av stadiet där frekvensen av nyckelord sammanställts.

5.2.2 Andra stadiets sammanställning – Lågt hot 1/2 – 24/2

Figur 7: Fördelning under stadie 2 – lågt hot

En förändring i såväl media som myndigheters kommunikation kunde ses under denna fas, då medier började rapportera om en större annalkande fara med tydlig emfas på läsarnas känslor. Samtidigt ökade användandet av statistik och experticitat, ofta andra än de experter som myndigheterna använde. Myndigheternas förändring bestod framförallt med att börja rekommendera allmänheten om hur de skulle agera och samtidigt öka faktainformationen. Även karantän som begrepp dök upp under denna period.

Anmärkningsvärt är att en samstämmighet mellan myndigheter och medias kommunikation börjar uppträda, vilket skulle kunna förklaras med att corona fortfarande var nytt för alla och att båda parter hade lite information om detta.

5.2.3 Andra stadiets RAT-analys

En av Aftonbladets artiklar (1 februari) med rubriken ”Corona kan slå ut vanliga influensan” inkluderade som tidigare en hel del *statistik* och numera även *experticitat*. Fortfarande anspelar artikeln på läsarens *känslor*, med en underförstådd varning om en eventuell *fara* och att det nu skett någon form av *förändring*. Även den andra artikeln med rubriken ”Rekordmånga döda i corona på fredagen” anspelar på läsarens *känslor* och inkluderande *statistik*, dock utan *experticitat*. Tendensen är tydlig över att det

tidigare *inget hot* nu övergått till att det finns en möjlig risk att viruset sprids till Sverige, dvs *lågt hot*.

Expressens nyhetsartikel (22 februari) med rubriken ”*Corona härjar på psykavdelning*” har en tydlig anspelning på läsarens *känslor* med flera uppgifter om *statistik* och en eventuell *fara*, även om de smittade fortfarande finns långt från Sverige. Trots att uttalandet som citerades i artikeln kom från Sydkoreas president, valdes detta uttalande att placeras i kategorin *expertcitat*, vilket ger motsvarande intryck som tidigare artikel i Aftonbladet att en viss *förändring* nu skett till *lågt hot*. Båda dessa artiklar indikerar att kommunikationen i sociala medier under den första fasen påverkat.

Folkhälsomyndigheten har i samtliga tre utvalda artiklar fortsatt med *faktainformation* kring coronaviruset, med tydliga *rekommendationer* om hur resande från den smittade regionen ska agera, där *karantän* endast är en *rekommendation* om man upplever symtom på smitta. Samtidigt som denna *rekommendation* lämnades av Folkhälsomyndigheten, fanns det flera utländska exempel på att *karantän* nyttjades, bland annat ett kryssningsfartyg (Expressen, 2020), ryskt sjukhus (Expressen, 2020), hela städer i Italien (Dagens Nyheter, 2020a) och en smittad i London (The Guardian, 2020). Samtliga utvalda artiklar från Folkhälsomyndigheten hade en *lugnande* karaktär, med ett antal *expertcitat* som tolkades som att det fanns ett *lågt hot* mot Sverige kring coronaviruset. Även detta indikerar att arenan som uppstått i sociala medier kan ha påverkat.

Regeringen beslutade den 1 februari om att Folkhälsomyndigheten hemställan om att coronaviruset skulle ingå i smittskyddslagen (Sveriges Riksdag, 2004) som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom och meddelades via ett pressmeddelande. Detta tolkades som att det skett en *förändring* i hur regeringen ser på coronaviruset och därmed har ett *lågt hot* mot Sverige anlönt, då man via denna bestämmelse kunde säkerställa att alla eventuella smittade skulle bli inrapporterade till myndigheterna. Även den andra artikeln (12 februari) som berörde ett extrainsatt hälsoråd i Bryssel, indikerade på att det nu var ett *lågt hot* mot Sverige. Anmärkningsvärt är att inga av regeringens artiklar under detta stadiet kunde klassificeras som *lugnande*, utan indikeringen var att regeringen valt att använda Folkhälsomyndigheten som språkrör mot allmänheten. Detta indikerar att regeringen inte tagit del av den retoriska arenan som uppstått i sociala medier.

Desinformation spreds mer tydligt under denna fas med exempelvis information om att kolloidalt silver botar viruset, att viruset var skapat av amerikanska forskningslabb och att det skulle användas som ett biologiskt vapen. Även kedjebrev spreds via sociala medier med förklaringar om hur alla borde agera:

”...Detta är ett utdrag ur en rekommendation från den italienska läkaren Dr. Lidia Rota som vänder sig till hur man relaterar till Corona-viruset...”

Utdrag ur ett kedjebrev 28/1

Fortfarande fanns det åtskilliga kommentarer som visade på att mer information efterfrågades och kommentarerna indikerade att diskussionerna kring det nya coronaviruset mer berörde personliga plan: *”...vad ska vi göra nu?”* eller *”...hur kommer detta att påverka vårt bröllop?”*. Detta utfall är helt i paritet med undersökningen kring ebolautbrottet där kommentarerna ofta berörde egna ämnen (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019).

Det stora antalet frågeställningar kring hur det nya viruset påverkar de olika aktörerna indikerar ett stort allmänintresse, vilket skulle kunna vara grogrunden för nästa fas medieartiklar som tar avstamp i att förklara hur viruset påverkar respektive aktör. Inga direkta kommentarer från varken medier eller myndigheter har noterats som skulle kunna indikera på en medvetenhet i kommunikationsprocessen (Falkheimer & Heide, 2011).

5.3 Pandemins tredje stadium 25/2 – 3/3 – högt hot

De utvalda artiklarna under tredje stadiet, 25 februari 2020 till den 3 mars 2020, bestod av nio utvalda artiklar: en från Aftonbladet, fyra från Expressen, tre från Folkhälsomyndigheten och en från Regeringen. Antalet artiklar ökade mångtaligt under denna period (Retriever, 2020).

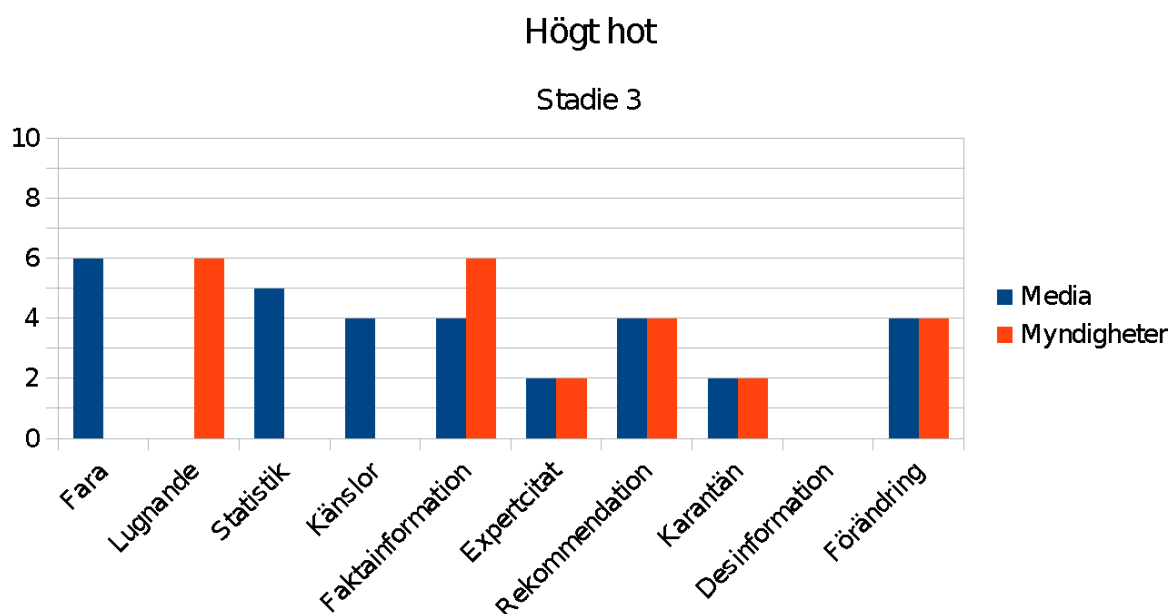
5.3.1 Tredje stadiets övergripande analys

Även om det finns tydliga *lugnande* besked, med *faktainformation* kombinerat med *experticitat* kan en uppenbar *förändring* ses från tidigare *lågt hot* till nuvarande *högt hot* och här kan studien tydligt se hur media som förmedlare (Nordlund, 2000) oförvanskat förmedlat myndigheternas budskap till mottagarna (allmänheten). Även medierna

markerar tydlig *förändring* med en nära förestående *fara*, vilket ”bekräftas” via ett antal *expertcitat* och mycket *statistik*. Medierna väljer tydligt vilken typ av kommunikation som förväntas skapa mest *känslor* och väljer det som passar bäst enligt dagordningsteorin (Shaw & McCombs, 1972). *Faran* har nu växt än mer, vilket även de spårbara kommentarerna antyder (Frandsen & Johansen, 2013). Bland kommentarerna kan även nämnas desinformation (FriVärld, 2020) som ”att dricka varmt för att bota corona”, ”att utbrottet beror på kinesernas matvanor med fladdermussoppa” eller ”att det är labb i Wuhan som skapat viruset” vilket visar snabbheten med hur rykten kan spridas digitalt (Cassinger et al., 2018) och skapa ogrundad rädsla (Jeong, Kim & Jung, 2019). Ett större antal andra artiklar påvisar även den tidigare nämnda skillnaden i transparens mellan svenska och kinesisk media, bland annat debattartikeln ”Ge oss riktiga svar istället för floskler”, skriven av Peter Kadhammar (Aftonbladet, 2020) och ger ytterligare en varierad bild på hur debatten kring Folkhälsomyndighetens tillkortakommanden ifrågasätts. Även här kan noteras att Karlssons (2010) studie visade resultat där myndigheternas agerande ifrågasätts.

För att underlätta för läsaren, kommer här en sammanställning av stadiet där frekvensen av nyckelord sammanställts.

5.3.2 Tredje stadiets sammanställning – Högt hot 25/2 – 3/3

Figur 8: Fördelning under stadie 3 – högt hot

Under denna fas förändrades såväl myndigheternas som medias kommunikation där det blev tydligt att corona mest troligt kommer att drabba Sverige. Faktainformation blev mer vanlig bland media och handlade då om de rekommendationer som myndigheter lämnat. Även här kan en samstämmighet upptäckas, även om det divergerar i parternas tonfall (Rodin, Gherseti & Odén, 2019) där medierna indikerar mer ”fara” och myndigheterna indikerar mer ”lugn”.

5.3.3 Tredje stadiets RAT-analys

Den utvalda artikeln från Aftonbladet (3 mars) med rubriken ”*Kaoset på apoteken – slut på handsprit*” ger sken av en ny typ av artikelfokus, där Aftonbladet anspelar på läsarens *känslor* och återger den allvarliga situationen som nu uppstått i Sveriges apotek, nämligen att handspriten tagit slut, vilket kodats som *förändring* och *fara*. *Expertcitat* från presschefen på ett av apoteken: ”*Jag kan inte minnas att det hänt tidigare*” ger bilden av ett *högt hot* med en uppenbar *fara* för svenska medborgare som nu inte kan skyddas mot den ankommande coronasmittan. Det finns en tydlig *faktainformation*, ofta placerad som en separat informationsruta av typen ”*Gör så här:*” eller liknande, vilket skulle återigen kunna indikera på att medierna noterat kommentarer från arenan sociala medier under förra stadiet.

Expressens samtliga utvalda nyhetsartiklar under detta stadium påvisar en stor *förändring* från tidigare rapportering, då det nu ges åtskilliga exempel på en nära förestående *fara*, vilket ”bekräftas” via ett antal *expertcitat* och en märkbar andel *statistik*. Hela framtoningen indikerar tydligt hur ett *högt hot* nu hotar hela befolkningen med en *fara*. Dock har viruset inte regelrätt brutit ut i Sverige än, är det läsarnas *känslor* som ska få alla medborgare att förbereda sig. Expressen har, precis som Aftonbladet, tydliga informationsbärande enheter med *faktainformation* som är direkt från myndigheternas *rekommendationerna*.

Även Folkhälsomyndighetens kommunikation innefattar en *förändring*, eftersom de tre utvalda artiklarna markerar en tydlig förändrad riskbedömning, inte en gång utan två gånger (25/2, 2/3) under detta stadium, vilket ger sken om att Folkhälsomyndigheten ansåg att ett *högt hot* förelåg. Fortfarande innehåller artiklarna mycket *faktainformation* med ett antal *expertcitat* och under denna period saknas en stor del av de tidigare *rekommendationerna*. Detta skulle kunna tyda på att även FHM påvisade en

medvetenhet kring *högt hot* och det kan även tyda på att *faktainformation* ansågs mer väsentligt i denna fas.

Regeringen har endast en utvald artikel under detta stadium där det annalkande coronavirusets effekter på ekonomin finns med och framförs av Sveriges finansminister, vilken innefattar *förändring* från tidigare. Framförallt handlar det om *förändringar* kring arbetsrättsliga regler, innefattande kortare arbetstid, sänkta löner och att ge stöd till fack samt arbetsgivare för att därigenom kunna hindra massuppsägningar. Det finns en tydlig *lugnande* ton då bland annat den globala tillväxten beräknas till ”...*en halv procentenhet*...” enligt finansministern och att den svenska tillväxten endast blir ”...*0,3 % lägre än vad den annars skulle varit*...”. Sammantaget ger de olika stödåtgärderna från regeringen bilden av att kommunikationen påvisar en medvetenhet kring *högt hot*.

Kommentarerna under denna period indikerade att faran med viruset växt och diskussionerna berörde företrädesvis hur man skulle agera för att undvika att bli smittad och om vilka som tillhörde riskgrupper. Desinformation kunde fortfarande påvisas enligt tidigare och nya teorier länkades vidare, exempelvis: ”...*5G Launches In Wuhan Weeks Before #Coronavirus Outbreak*” (Twitter, 2 mars 2020). En stor del av desinformation åtföljdes under denna period av länkar till rättvisande information, antingen publicerad av sociala mediet själva alternativt av andra användare.

5.4 Pandemins fjärde stadium 4/3 – 15/3 – krisen har anlänt

De utvalda artiklarna under det fjärde stadiet, 4 mars 2020 till den 15 mars 2020, bestod av tio utvalda artiklar: fyra från Aftonbladet, två från Expressen, två från Folkhälsomyndigheten och två från Regeringen.

5.4.1 Fjärde stadiets övergripande analys

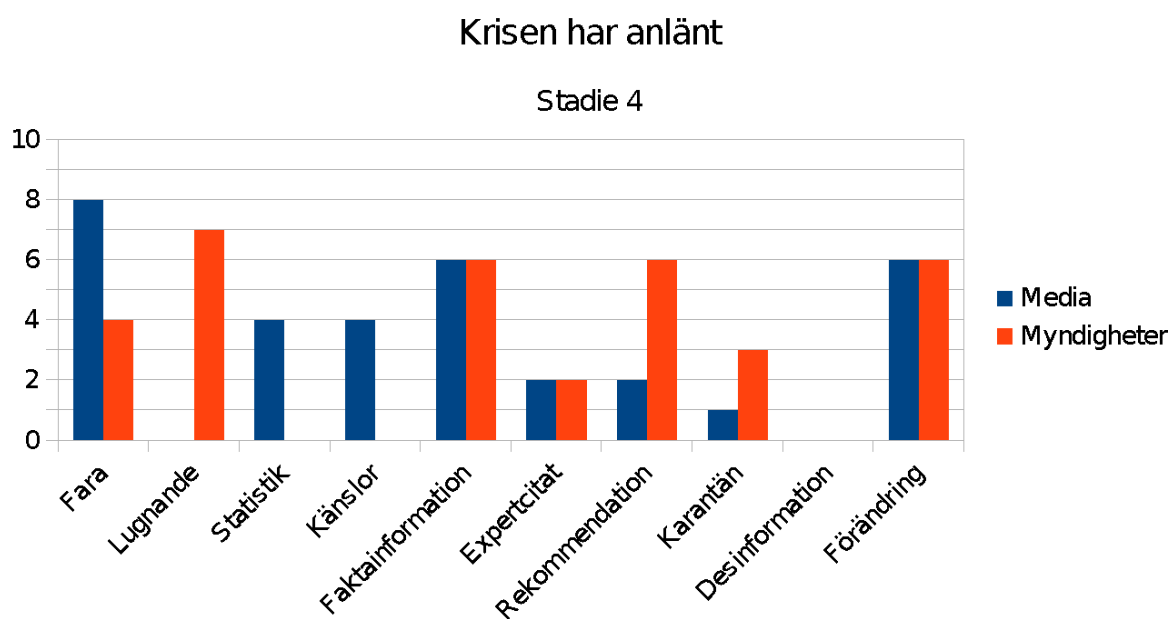
Samtliga undersökta parter är överens om att *krisen har anlänt* och arbetar medvetet med *faktainformation* och *rekommendationer* till allmänheten. Media har en tydlig fokusering på läsarens *känslor*, med en underförstådd varning kring den uppenbara *fara* som coronasmittan utgör. Möjligen kan detta vara sammankopplat med mediernas val av vilken ”ram” som bör användas (Chang, Ibrahim & Mustaffa, 2010). Myndigheterna ger *lugnande* besked, med *faktainformation* kombinerat med *expertcitat*.

Kommentarerna var i hög majoritet fokuserade på att coronapandemin nu fanns i landet och att de flesta skulle bli drabbade och berörde ämnen om hur man skulle agera för att undvika att bli smittad: ”...tvätta händerna...”, ”...använd handsprit...” och ”...hosta i armveck...”. Desinformationen var mer eller mindre försvunnen, kanske tack vare åtskilliga artiklar i ett otal tidningar.

Det finns en indikation om att medierna agerar trovärdiga förmedlare enligt Nordlunds (2000) teori om vikten av förtroende, vilket skulle kunna indikera att det finns någon form av undermedveten solidaritet eller samstämmighet, med andemeningen ”*Det här tar vi oss igenom*” i många av de utvalda artiklarna. Så trots att de i enlighet med Ghersetti och Odens (2010) tankar om alarmerande artiklar, kommunicerar uppenbar fara, så finns det ett underliggande mjukare tonläge där sakfrågan (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) egentligen berör de *lugnande rekommendationer* som myndigheterna publicerat.

För att underlätta för läsaren, kommer här en sammanställning av stadiet där frekvensen av nyckelord sammanställts.

5.4.2 Fjärde stadiets sammanställning – Krisen har anlänt 4/3 – 15/3

Figur 9: Fördelning under stadie 4 – Krisen har anlänt

När krisen konstaterades så kommunicerade media med fokus på faran, vilket även kunde identifieras i myndigheternas kommunikation: Rekommendationerna mot

allmänheten ökade, en större förändring i hur coronaviruset klassificerats kunde ses samt en medvetenhet om att detta kunde bli en fara för Sverige.

Parternas uppenbara samstämmighet i kommunikationen är tydlig, där även myndigheterna indikerar mer ”fara” än tidigare.

5.4.3 Fjärde stadiets RAT-analys

Aftonbladet anspelar som tidigare på läsarens *känslor* där man tydligt deklamerat en större *förändring* genom att *krisen har anlänt* till Sverige med detaljerad kommunikation om *statistik* och *experticitat* som ska bekräfta att *krisen har anlänt*. Här blir det även uppenbart hur Aftonbladet ger *faktainformation* och *rekommendationer* på ett *lugnande* sätt.

Även en större *förändring* kan ses i Expressens artiklar med tydlighet kring att *krisen har anlänt* till Sverige med motsvarande detaljerade kommunikation om *statistik* och *experticitat* som Aftonbladet och det är även tydligt att läsarens *känslor* ska påverkas av *faran* i det som publicerats. Begreppet ”hotspots” introduceras med betydelsen ”utbrottsområden av coronasmittan” och även Expressen har precis som Aftonbladet ett liknande fokus på *faktainformation* på ett *lugnande* sätt med en *rekommendationer* om hur allmänheten ska agera, mest troligt för att befolkningen i Sverige ska kunna anamma rätt information.

Att *krisen har anlänt* även i Folkhälsomyndighetens perspektiv tydliggörs med ett antal artiklar om hur tecken visar på samhällsspridning av coronaviruset vilket indikerar på att FHM tagit del av den retoriska arenan som skapats i sociala medier. Det finns en underliggande ton om *fara* i kommunikationen från FHM och ändå en *lugnande* ton med en hel del *rekommendationer* om hur allmänheten förväntas agera. Möjligen kan detta indikera om en djupare förståelse kring allvaret i att *krisen har anlänt* och det kan även visa på vikten av att all *faktainformation* verkligen ska komma fram till allmänheten. 11 mars 2020 deklarerade WHO coronasmittan varandes en pandemi och även detta kommunicerades ut av FHM till allmänheten som en *lugnande faktainformation* med en svag underliggande medvetenhet om *faran* i pandemin.

Slutligen har vi regeringens kommunikation under det sista stadiet där man tydligt följt utvecklingen av coronavirusets framfart, genomfört EU-gemensamma möten där de kommit fram till att coronaviruset är ett ”*gemensamt problem*” och att ”*smittan är inom*

EU". Regeringen kommunicerar på ett *lugnande* sätt om att förstärkningar nu görs i beredskapsarbetet då *krisen har anlänt*.

Majoriteten av kommentarerna berörde faktainformation om hur man skulle agera för att undvika att bli smittad och en desinformation minimerades under denna period. Även här kan en parallell dras mot studien kring ebola där det framkom att kommentarer tenderade till att bli mer sakliga och mindre alarmistiska när smittan var närliggande (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019).

6 DISKUSSION OCH SLUTSATS

I detta avslutande avsnitt kommer studiens slutsatser avhandlas utifrån forskningsfrågorna. Slutsatserna kommer diskuteras där även reflektioner dessutom presenteras, för att avslutningsvis redogöra för förslag till vidare forskning.

6.1 Hur har medias rapportering av coronakrisen sett ut?

Mediernas uppgift att informera och upplysa medborgarna sköttes väl under coronakrisens initiala skede, då en stor del faktainformation, expertcitat och rekommendationer kontinuerligt lämnats, bortsett från det första stadiet då corona klassificerade endast som en nyhet och inget mer. Kommunikationen från myndigheterna syftade till att ge allmänheten löpande information om corona och studien påvisar tydligt hur de utvalda mediapublikationerna återgav dessa och dessutom kompletterade med egen information, oavsett om det handlade om statistik eller egna expertcitat.

Petäjäs (2006) andra uppgift om att medierna ska tillhandahålla såväl politisk som offentlig debatt skulle ha blivit mer tydlig om urvalet baserats på krönikor eller debattartiklar. Ansatsen var att använda den retoriska arenateorin, vilket tydliggör vikten att få med den typen av artiklar i urvalet, eftersom den analysen som genomfördes på artiklarnas kommentarer sällan var tillräcklig för att en dialog skulle uppstå mellan parterna. Det som däremot framkommit i kommentarer är just reaktioner på tidigare inlägg, precis i enlighet med Frandsen och Johansens (2013) undersökning där såväl parametern genre (Twitter, Facebook) framkommit. Att kontexten varierat mycket kring kommentarer har varit tydlig, men eftersom det hade varit en alltför grannlaga uppgift att förstå respektive kommentators psykologiska och sociala kontext, kan studien inte besvara vilka skillnader detta medfört.

Petäjäs (2006) punkter som berör medias uppgift att kritiskt granska makten respektive att agera kring politiska åsikter, har inte framkommit under denna studie. Det framkom inga kodord kring kritiskt granskande eller något annat som kan liknas vid detta. Aspekten "Desinformation" skall inte förväxlas med detta, då det berör en annan kommunikationstyp där avsändaren medvetet försöker framföra felaktig information. Desinformation behandlas dessutom med ingående under eget stycke nedan.

Såväl Aftonbladet och Expressen saknar kommentarsfunktioner kring sina artiklar och för att utröna om kommunikationen verkligen nått fram till mottagarna (Frandsen & Johansen, 2013), studeras även kommentarer som hittats via enkla sökningar. Majoriteten av kommentarerna visade på att mediernas kommunikation verkligen nått fram och artiklarnas sakfrågor diskuterades. Som väntat var desinformation och även rent felaktig information spritt endast via denna typ av kommentarer och mest tydligt under den sista fasen ”Krisen har anlänt”. Inga av mediernas artiklar har tagit fasta på någon desinformation och möjligen kan detta tolkas som att media kontrollerar sina källor noggrant eller att de haft möjlighet att kontrollera sanningshalten i olika åsikter mot såväl myndigheter som egen expertis.

Överlag visar studien på ett samordnat sätt för medierna att sprida information från myndigheterna och under denna initiala tid av coronakrisen har de agerat som en välinformerad källa till allmänheten. Varken dagordningsteorin (Shaw & McCombs, 1972) eller gestaltningsteorin (Strömbäck, 2000), som båda visar möjligheter för media att själva välja såväl *vad* som *hur* de kommunicerar något (se kapitel 3.4), har visat något större genomslag, utan medierna har kommunicerat den typen av information som myndigheterna velat. I sak kan detta medföra problem, men studien indikerar på att detta berott på att coronasmittan i sak varit ny och ingen part har haft mer information som kunnat delges. Under tidsperioden av coronasmittans inledning, har medierna hanterat sina uppgifter väl och kommunicerat på ett förväntansfullt sätt.

6.2 Hur har myndigheternas rapportering av coronakrisen sett ut?

Myndigheterna har under hela den period som studien fokuserat på, haft ett tonval (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) av självsäkerhet och förmyndarskap, i andemeningen att hålla en lugnande ton i allt de kommunicerat. Man skulle vidare kunna argumentera för att myndigheternas kommunikation inbegripits *ansvarstagande* (Valkenburg et al., 2000) med ett tydligt ansvar gentemot Sverige och dess medborgare och agerat på det sätt som tidigare forskning påvisat fördelaktigt (Chang, Ibrahim & Mustaffa, 2010).

Myndigheterna har följt coronaviruset noggrant och uppdaterat sin information allteftersom intern eller utomstående expertis framfört ovedersägliga bevis för någon förändring. Folkhälsomyndighetens förändring av riskbedömning är ett exempel på

detta och att regeringen uppdrar Socialstyrelsen att stärka beredskapsarbetet ett annat. Studien visar tydligt att den här typen av kommunikation skapar lugn och därigenom förtroende, som rimligen är den viktigaste egenskapen en myndighet ska besitta vid ett sådant här skede.

6.3 Har rapporteringen påverkats av mottagarnas dialog i sociala medier?

Teorimodellen kring den retoriska arenan (Frandsen & Johansen, 2013) baseras på en så kallad multivokalitet, där varje aktör agerar såväl sändare som mottagare av kommunikation. Varje interaktion, kommentar eller annat agerande ska enligt modellen ses som kommunikation och då varje aktörs bakgrund (ekonomi, makt, social kapital) skiljer sig åt blir kommunikationen oftast asymmetrisk. Detta innebär att situationen snabbt blir komplex och svåröverskådlig.

Det studien försökt få fram är hur den tredje arenans komplexa och dynamiska konfiguration påverkat medier eller myndigheter i sin kommunikation, exempelvis genom att besvara frågeställningar eller liknande. Det tydligaste scenariot som studien kunnat visa är övergången mellan andra och tredje stadiet, då det andra stadiet innefattade kommentarer kring individuella frågeställningar. Under tredje stadiet publicerades artiklar och myndighetsinformation som indikerar att dessa fått ta del av den andra fasens kommentarer.

6.4 Har endera parten använt sig av någon desinformation?

Under studiens genomförande fanns en medvetenhet om att desinformation inte skulle framkomma via varken medier eller myndigheter, vilket också visade sig stämma då den enda arena där desinformation funnits är inom sociala medier. Inga av varken medias eller myndigheternas kommunikation har innehållit desinformation, varken medveten eller omedveten. Förväntan baserades på den tidiga genomläsningen av ”*The Narrative Rhythm of Terror*” (Cassinger et al., 2018), ”*How Social Media is changing crisis communication strategies*” (Cheng, 2016) och rapporten ”*Informationspandemi – Desinformation i skuggan av Coronakrisen*” (FriVärld, 2020) där det tydligt

framkommer att krissituationer lätt skapar rykten som sprids digitalt, vilket i sin tur kan medföra ogrundade rädslor.

Intressant är även att Karlssons (2010) studie fick fram att kommentarerna i huvudsak kunde uppdelas i tre olika kategorier: Dels misstänksamheten att media överdriver, dels om pandemins ankomst och dels om kritik mot myndigheters tillkortakommanden. De kommentarer som vi följt i sociala medier följer i stora drag denna uppdelning. Enda diskrepansen fann vi i att Karlsson (2010) studie påvisad myndighetskritik vid slutskedet, medan vi kunde upptäcka det under den tredje av våra faser. Möjligen kan detta enkelt förklaras med att pandemin fortfarande var i sin linda.

6.5 Finns det påvisbara likheter och/eller skillnader mellan dessa rapporteringar?

Studiens huvudfråga visar på en anmärkningsvärt tydlig samstämmighet mellan media och myndigheter under den tidsperiod som studerats, vilket skulle kunna argumenteras bero på att coronaviruset i sak var nytt för alla inblandade parter. Möjligen är det någon form av "Svensk mentalitet" som framkommer, där alla parter gör medvetna och djupgående försök till att bistå varandra och delge allmänheten informationen, precis som Ghersetti och Odén (2010) påvisade i sin studie kring de tre huvudaktörerna i en krissituation (Se Teori). Studien kan dock inte påvisa detta utan mer forskning.

Skillnader har dock identifierats och identifierades mest tydligt under Stadie 1 där studien kunde visa på skillnader mellan parternas kommunikation: Media valde medvetet att sätta dagordningen (Shaw & McCombs, 1972) genom att frammana känslor om en annalkande fara, medan myndigheterna rapporterat om faktiska beslut och uttalanden från olika expertorgan.

Även de geografiska skillnaderna i kommunikation var stora under Stadie 1, där medierna rapporterade om smittans påverkan i Kina, medan myndigheterna begränsade sin kommunikation att gälla Sverige och sakligt förklarade hur detta skulle påverka svenska medborgare.

Sveriges goda beredskap har sedan Stadie 1 varit ett gemensamt återkommande ämne för myndigheterna och även hur de agerar förebyggande och detta har skett under hela den studerade perioden och genom alla fyra faser. Exempelvis påverkade inte myndigheternas arbete alls av det faktum att WHO klassificerade corona som en

pandemi, medan media under hela tidsperioden försökt genomföra större förändringar i både förhållningssätt och arbetssätt för allmänheten. Denna skillnad från mediernas sida indikerar en attityd som syftar till att visa på ett ökat hot, att antyda mer akuta och överhängande konsekvenserna än vad som rapporterats från myndigheter, skapar en bild att medierna i viss mån – medvetet eller omedvetet – försökte överdriva hotet, medan myndigheter försökte förringa hotet.

Allteftersom de olika stadierna utvecklades, förändrades myndigheternas kommunikation till en högre frekvens av kommunikationstillfällen och mediernas till att förändras från ett internationellt till ett mer nationellt fokus där de i sak följde det upplevda epicentrum som corona skapade.

Att medierna försökte överdriva hotet medan myndigheterna försökte förringa det, kan anses ligga i parterna normala roller. Medier har alltid varit av en mer effektsökande natur, medan myndigheterna har sin roll som innebär att kunna bemästra en kris att detta slag.

6.6 Desinformation

Den inledande genomläsning av material inför denna studie, framförallt rapporten ”*Informationspandemi – Desinformation i skuggan av Coronakrisen*” (FriVärld, 2020) tydliggjorde att desinformation oftast sprids i sociala medier. Detta upptäcktes också vid genomläsning av de kommentarer som följde av de studerade artiklarna och enligt WHO kan den här typen av desinformation eller ”*infodemi*” vara mer farlig än själva viruset, då det kan minska tilltro till myndigheter, få allmänhet att felaktigt tro att myndigheterna medvetet ljuger om viruset eller felaktigt skapa bilden av att vissa ämnen eller beteenden kan bota, vilket i sin tur kan skapa logistikproblem för varuhusen då helt plötsligt en viss produkt tar slut i alla hyllor oavsett om det handlar om munskydd, tepåsar eller knäckebröd. Kommentarererna spred felaktigheter om allt från att Kina medvetet tagit fram coronaviruset i ett laboratorium, eller att ett brittisk företag skapat det, till att coronautbrottet enbart berodde på kinesernas förunderliga matvanor som inkluderade fladdersmussoppa.

6.7 Studiens slutsats

Det är tydligt efter genomgången av samtliga utvalda artiklar att kriskommunikationen under coronapandemins inledande fas fungerat mycket väl och att såväl myndigheter som media haft nytta av varandras information. Det har även blivit tydligt att det finns en viss diskrepans mellan parterna, där media tenderar till att överdriva hot medan myndigheter försöker förringa hotbilden och istället klargöra renodlade fakta. Därav kan denna studies resultat såväl bekräfta som fastslå den tidigare redovisade forskningen samt de tidigare redovisade teorierna där medierna kan hävdas överdriva ett potentiellt hot som en kris medför, medan myndigheter generellt förringar hotbilden genom att istället klargöra fakta kring krisen.

6.8 Förslag till vidare forskning

Coronakrisen har gett anledning till oerhört stora forskningsmöjligheter. Denna studie har enbart berört krisens inledning och en specifik infallsvinkling kring detta och det finns ett stort antal andra synsätt att forska vidare kring. Krisen är fortfarande inte slut, vilket skapat ytterligare möjligheter att studera olika faser, olika aktörer eller olika utfall.

Under studiens framtagande har coronakrisen utvecklats än mer och det finns idag ett mycket större forskningsgap än vad vi kunde identifiera i krisens inledande fas. Coronakrisens initiala fas kännetecknas av asymmetriska tendenser, vilket innebär att sändaren (myndighet och media) är överordnad mottagaren (allmänheten). En stor del av kommunikationsinnehållet handlade om att övertala allmänheten kring hur de skulle agera. Detta kan relateras till hur många andra länder reagerat på Sveriges coronastrategi (BBC, 2020; NY Times, 2020) där myndigheterna lagt ett stort ansvar på allmänheten och deras agerande, vilket avviker radikalt från länder som stängt sina gränser, lagt samhället under karantän och förbjudit allt umgänge. Om Sveriges strategi varit rätt eller inte kan inte utrönas förrän om ett antal år och är ett stort framtida forskningsuppdrag.

Studien följde artiklarnas enskilda kommentarer utifrån Googlesökning på artiklarnas rubriker och även kring dessa finns ett stort framtida forskningsuppdrag, där aktörerna blir mångtaligt fler och komplexiteten ökar mångdubbelt. Studien teoretiska perspektiv

på den retoriska arenan (Frandsen & Johansen, 2013) passar troligen mycket väl kring framtida forskning om detta. En stor del av kommentarerna skulle exempelvis kunna delas in i olika åsikter, geografiskt eller kontext i enlighet med Frandsen och Johansens (2013) redovisade RAT-teori. En stor nackdel som uppenbarar sig under studien är den tydliga förändring som kan ske inom såväl tidningars hemsidor som sociala medier. På grund av detta är det väsentligt att varje kommentar, artikel eller liknande som ämnas användas i framtida studier lagras lokalt och därmed kan bearbetas valfritt.

Även myndigheternas ”*tonfall*” (Rodin, Ghersetti & Odén, 2019) av självsäkerhet och förmyndarskap är ett framtida forskningsområde. Är denna attityd med en nästan pompös framtoning rätt och riktig, eller finns det fördelar med ett annat förhållningssätt?

7 Källförteckning

Aftonbladet. (2020). *Ge oss riktiga svar istället för floskler*. Hämtad 2020-06-15
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/MRkejK/ge-oss-riktiga-svar-i-stallet-for-floskler>

BBC. (2020). *Sweden's unusual response to coronavirus*. Hämtad 2020-06-15 från
<https://www.bbc.com/news/world-europe-52076293>

Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5. ed.). Oxford: Oxford University Press.

Cassinger, C., Eksell, J., Mansson, M., & Thufvesson, O. (2018). The narrative rhythm of terror: a study of the Stockholm terrorist attack and the “Last Night in Sweden” event. *International Tourism Studies Association*, 4(4), 484-494. doi: 10.1108/IJTC-04-2018-0030

Chang, P. K., Ibrahim, F. & Mustaffa, N. (2010). Framing a pandemic: Analysis of Malaysian mainstream newspapers in the H1N1 coverage. *Journal of Media and Information Warfare*, 3, 105-122.

Cheng, Y. (2016). How social media is changing crisis communication strategies: Evidence from the updated literature. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 26(1), 58–68.

Dagens Nyheter. (2020a). *Österrike stoppade alla tåg från Italien*. Hämtad 2020-06-15
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/nya-coronasmittan-italienska-stader-i-karantan-regel-brott-kan-ge-fangelse/>

Dagens Nyheter. (2020b). *Falska påståenden sprids om det nya coronaviruset* Hämtad 2020-06-15
<https://www.dn.se/nyheter/varlden/falska-pastaenden-sprids-om-det-nya-coronaviruset/>

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Norstedts Juridik

Eksell, J., & Thelander, Å. (2014). *Kvalitativa metoder i strategisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur.

Falkheimer, J. & Heide, M. (2011). Paradigmskiftet. I Falkheimer, Jesper & Heide, Mats (red) *Strategisk kommunikation: forskning och praktik*. Studentlitteratur: Lund, s. 25-40

Floreddu, B. P. & Cabiddu, F. (2016). Social media communication strategies. *Journal of Services Marketing* 30 (5): 490-503.

FN. (2020). "This is, above all, a human crisis that calls for solidarity". Hämtad 2020-06-15 från <https://www.un.org/en/un-coronavirus-communications-team/above-all-human-crisis-calls-solidarity>

Folkhälsomyndigheten. (2019). *Pandemiberedskap*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/2f2a536f14e54a83b983594b4b71c3d4/pandemiberedskap-kommunicera-19074-2.pdf>

Folkhälsomyndigheten. (2020a). *Förändrad riskbedömning för fall av covid-19 i Sverige*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/februari/forandrad-riskbedomning-for-fall-av-covid-19-i-sverige/>

Folkhälsomyndigheten. (2020b). *Nytt coronavirus upptäckt i Kina*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/januari/nytt-coronavirus-upptackt-i-kina/>

Folkhälsomyndigheten. (2020c). *Uppdaterad riskbedömning för covid-19 i Sverige*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/uppdaterad-riskbedomning-for-covid-19-i-sverige/>

Fowler, B. M. (2017). Stealing thunder and filling the silence: Twitter as a primary channel of police crisis communication. *Public Relations Review*, 43(4), 718–728.

Gulbrandsen, I. T., & Just, Sine Nørholm. (2016). *Strategizing communication: theory and practice*. Fredriksberg: Samfundslitteratur.

Frandsen, F. & Johansen, W. (2013). *Rhetorical arena (Crisis Theory)*. I Heath, R. L. (Red.), *Encyclopedia of Public Relations* (s. 797-800). Thousand Oaks: Sage Publications Inc.

FriVärld. (2020). *Informationspandemi*. Hämtad 2020-06-15 från <https://frivarld.se/wp-content/uploads/2020/03/Informationspandemi.pdf>

Ghersetti, M. & Odén, T. A. (2010). *Pandemin som kom av sig. Om svininfluensan i medier och opinion*. Göteborgs Univeristet. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. Davidssons tryckeri AB. Växjö.

The Guardian. (2020) *UK prepares for more coronavirus cases after first London diagnosis*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.theguardian.com/world/2020/feb/12/britain-must-brace-itself-for-more-coronavirus-cases>

Hufvudstadbladet. (2020) *Virusläget land för land*. Hämtad 2020-06-15 <https://www.hbl.fi/artikel/viruslaget-i-varlden-land-for-land/>

Internetstiftelsen. (2017). *Svenskarna och internet 2017*. Hämtad från https://internetstiftelsen.se/docs/Svenskarna_och_internet_2017.pdf

Jeong, Y. D., Kim, K. S., & Jung, I. H. (2018). Optimal Control Strategies Depending on Interest Level for the Spread of Rumor. *Discrete Dynamics in Nature and Society*, 1-15. <https://doi.org/10.1155/2018/9158014>

Karlsson, B.M. (2010). *Participatory Journalism and Crisis Communications: A Swedish Case Study of Swine Flu Coverage*. Hämtad 2020-09-30
<https://gup.ub.gu.se/publication/272831>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (3. [rev.] uppl.)
Lund: Studentlitteratur.

LePan, N. (2020). *Visualizing the history of pandemics*. Hämtad 2020-05-20 från
<https://www.visualcapitalist.com/history-of-pandemics-deadliest/>

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The Agenda-Setting function of mass media.
Public Opinion Quarterly, 36, 176–187.

Myndigheten för press, radio och tv. (2020). *Medieutveckling 2019*. Hämtad från
<https://www.mpr.se/Documents/Publikationer/Medieutveckling/Mediema%cc%8angfalld%202019.pdf?epslanguage=sv>

MSB. (2020) *Varningssystem*. Hämtad 2020-06-15 från
<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap-civilt-forsvar/befolkningsskydd/varningssystem/>

Nordlund, R. (2000). Risk- och kriskommunikation: Myndigheter – medier – medborgare. Att fördjupa och bredda ett forskningsfält. I R. Lidskog, S. A. Nohrstedt & L-E. Warg (red.) *Risker, kommunikation och medier. En forskarantologi* (s. 121-148). Studentlitteratur: Lund.

NY Times. (2020). *In the coronavirus Fight in Scandinavia, Sweden Stands Apart*.
Hämtad 2020-04-15 från
<https://www.nytimes.com/2020/03/28/world/europe/sweden-coronavirus.html>

Petäjä, U. (2006). *Varför yttrandefrihet?: om rättfärdigandet av yttrandefrihet med utgångspunkt från fem centrala argument i den demokratiska idétraditionen*. Växjö: Växjö University Press

Ratsit. (2020). *Konkurser i Sverige under Coronakrisen*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.ratsit.se/info/statistik/konkurser-i-sverige-under-coronakrisen/>

Regeringen. (2020a). *Pressträff med anledning av Coronaviruset*. Hämtad 2020-04-10 från <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/01/presstraff-med-anledning-av-coronaviruset/>

Regeringen. (2020b). *Pressträff med anledning av Coronaviruset*. Hämtad 2020-04-10 från <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/02/presstraff-med-anledning-av-coronaviruset/>

Regeringen. (2020c). *Pressträff med anledning av Coronaviruset*. Hämtad 2020-04-10 från <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/presstraff-med-anledning-av-coronaviruset/>

Rennstam, J. & Wästerfors, D. (2015). *Från stoff till studie: om analysarbete i kvalitativ forskning*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Rodin, P., Gherseti, M., & Odén, T. (2019). Disentangling rhetorical subarenas of public health crisis communication: A study of the 2014–2015 Ebola outbreak in the news media and social media in Sweden. *Journal of Contingencies & Crisis Management*, 27(3), 237-246. doi: 10.1111/1468-5973.12254.

Shehata, A. (2012): "Medierna och makten över publiken". I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red). *Medierna och demokratin*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

South China Morning Post (2020). *Coronavirus: China's first confirmed Covid-19 case traced back to November 17*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3074991/coronavirus-chinas-first-confirmed-covid-19-case-traced-back>

Strömbäck. J. (2000). *Makt och medier. En bok om samspelet mellan medborgarna, media och de politiska makthavarna*. Studentlitteratur. Lund.

Strömbäck, J., Grandien, C. & Nord, L. (2005). *Efter flodvågskatastrofen – svenska folkets åsikter om och förtroende för myndigheter, medier och politiker* (s. 21-33). KBM:s temaserie 2005:4. Stockholm: Krisberedskapsmyndigheten (KBM).

Sveriges Riksdag. (2004). *Smittskyddslag (2004:168)*

Sveriges Riksdag. (2006). *Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskapsarbetet*

Valkenburg, P. M., Semetko H. A. & De Vreese. C. H. (2000). The Effects of News Frames on Readers' Thoughts and Recall. *Communication Research* 26.5

Vetenskapsrådet. (1999). *Forskningsetiska principer*. Hämtad 2020-04-01 från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

WHO. (2020). *General's opening remarks at the media briefing on COVID-19*. Hämtad 2020-06-15 från <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>

WHO. (2020). *Pandemic Phase Descriptions*. Hämtad 2020-06-15 från https://www.who.int/influenza/resources/documents/pandemic_phase_descriptions_and_actions.pdf

Bilaga 1

AFTONBLADET

Aftonbladet

Två döda i sars-liknande virus. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/vQ1m04/tva-doda-i-sars-liknande-virus>

Två döda i sars-liknande virus

Har spridit sig till svenskparadiset Thailand

Av: Adam Westin, Oskar Forsberg

PUBLICERAD: FRE 17 JAN 2020 | UPPDATERAD: FRE 24 JAN 2020

NYHETER

Rädslan för ett nytt sars-liknande virus sprider sig i Asien.

Viruset har dödat två personer i Kina – och även upptäckts i Thailand och Japan.

Kinas regering kritiseras för att mörka riskerna för en ny pandemi.

I [Kina](#) har minst 41 personer insjuknat i lunginflammation som kopplas till ett corona-virus från samma familj som sars – viruset som dödade uppemot 800 människor i början av 00-talet. Två personer har dött i den nya smittan, skriver nyhetsbyrån AFP.

En 61-årig kinesisk kvinna sitter just nu i karantän i [Thailand](#) – vilket är det första dokumenterade fallet utanför Kina. Ett annat fall har upptäckts i Japan.

Båda personerna hade nyligen varit i Wuhan-området i Kina, som betraktas som smittans epicentrum.

FOTO: AP

En man med ansiktsmask framför Pekings tågstation under fredagsmorgonen. Två personer har nu dött av det sars-liknande viruset.

Hade besökt fiskmarknader

Smittskyddsläkare världen över studerar just nu viruset men många frågor är fortfarande obesvarade. Man har till exempel ännu inte kunnat fastställa om viruset kan överföras mellan människor.

Smittan har kunnat härledas till en lokal matmarknad i Wuhan, men den drabbade kvinnan i Thailand har uppgett att hon inte besökt just den marknaden.

Emellertid hade hon besökt fiskmarknader i staden.

Den aktuella marknaden, som nu har stängt ner sedan i början av januari, sålde fisk och skaldjur, men också levande djur som till exempel kaniner, ormar och fåglar.

I flera prover från marknaden hittades viruset, vilket fick forskare att misstänka att det överförts från djur till människor, precis som sarsviruset.

FOTO: STR / TT

Varningsskyltar i Japan efter att den dödliga smittan nu spridit sig till landet.

Kritik mot Kina

Leo Poon, en smittskyddsläkare från Hong Kong, uppger för CNN att kvinnan i Thailand antingen smittats av ett djur på någon annan marknad eller av en person som besökt den nu stängda matmarknaden i Wuhan.

– Jag tror att det första alternativet är mest sannolikt, säger han till tv-kanalen, men tillägger att man inte kan utesluta att viruset faktiskt kan sprida sig mellan människor.

Ett sådant scenario skulle vara värsta tänkbara och kunna leda till en pandemi.

När sars spreds över världen kritiserades Kina för att inte ha agerat i tid. Liknande kritik riktas nu mot hur landets regering hanterar den nya smittan, skriver AFP. Sociala medier-inlägg ska ha censurerats och kritiker menar att Kina tar för lätt på riskerna för en ny pandemi.

Kina har inte infört några restriktioner för resor till Wuhan-området, skriver AFP.

Corona kan slå ut vanliga influensan

Av: TT

PUBLICERAD: LÖR 01 FEB 2020 | UPPDATERAD: MÅN 03 FEB 2020

NYHETER

Sverige har just fått sitt första bekräftade fall av coronaviruset, men än så länge vet forskarna för lite för att våga dra några säkra slutsatser om det nya virusets kraft.

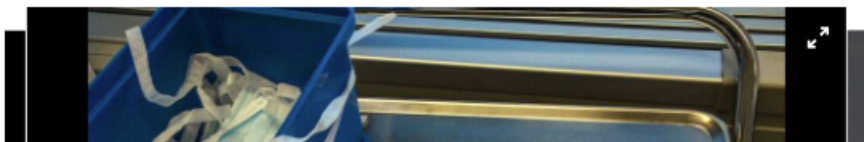
Samtidigt börjar den vanliga säsongsinfluensan, som kan leda till hundratals svenska dödsfall, att spridas.

Under den senaste veckan har 282 fall av influensa rapporterats till [Folkhälsomyndigheten](#). En låg siffra, enligt Mia Brytting, mikrobiolog på myndigheten.

– Det är extremt få fall, men vi ser att det börjar öka nu. Vi väntar oss att toppen kommer i februari eller mars, säger hon.

Säsongsinfluensa kan vara en dödlig sjukdom, men hur många som har avlidit i sjukdomen så här långt in på säsongen är svårt att säga. Den primära dödsorsaken anges sällan som influensa – det kan exempelvis handla om en influensasjuk skör äldre person som drabbas av lunginflammation och dör av den.

Äldre och sjuka

Därför beräknar Folkhälsomyndigheten så kallad överdödighet, hur många fler än vanligt som dör i en rad sjukdomar, och kopplar det sedan till influensa. Överdödighet till följd av influensa kan variera kraftigt mellan säsongerna, från några hundra till några tusen.

Även coronaviruset slår i första hand mot äldre och personer med en bakomliggande sjukdomsbild och verkar vara mindre farligt för friska och unga människor.

– Ätminstone när det gäller dödsfallen i Kina är det uttalat så. Bland dem som ligger inlagda, svårt sjuka finns det mindre information, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten.

Kan slå ut influensa

Kunskapen om hur farligt det nya coronaviruset är, är fortfarande låg.

Världshälsoorganisationen WHO meddelade i torsdags att viruset utgör ett internationellt hälsoundsläge.

– Min känsla är att det här kommer att ligga nära en vanlig influensa i farlighet och varaktighet. Det är svårt att jämföra eftersom vi inte vet hur länge det här kommer att hålla på, men en normal influensasäsong varar cirka åtta till tio veckor, säger Anders Tegnell.

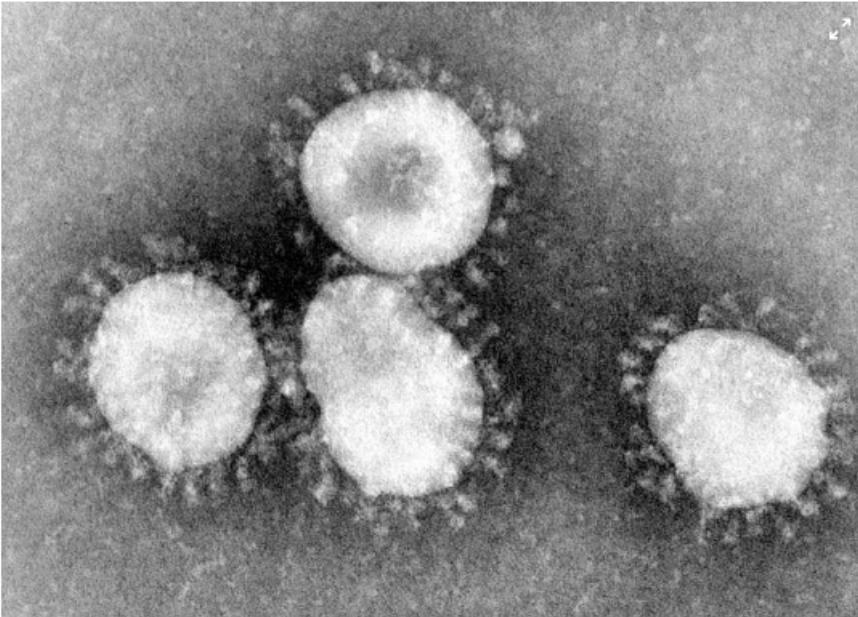

FOTO: WIKIPEDIA
Coronavirus.

Dominerande virus

Om viruset sprids på bredare front i Sverige kan det komma att slå ut den vanliga säsongsinfluensan.

– Vid pandemier blir ett virus oerhört dominerande och gör det svårt för andra virus att sprida sig. Dessutom lär vårt beteende förändras om coronaviruset breder ut sig – jag tror exempelvis att fler kommer tvätta händerna noggrant. Det leder också till att influensaviruset får svårare att sprida sig, säger Mia Brytting.

Rekordmånga döda i corona på fredagen. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/2GIR24/rekordmanga-doda-i-corona-pa-fredagen>

Rekordmånga döda i

Inför hårda repressalier

För att upprätthålla karantänen, som håller miljontals människor isolerade på flera kinesiska orter, har myndigheterna nu gått ut med vad som väntar den som försvarar kampen mot viruset, skriver CNN.

Att skada, spotta på eller hota sjukvårdspersonal kommer att mötas av ett snabbt gripande och omedelbar bestraffning. Detsamma gäller för den som bryter karantänen, vandaliserar sjukvårdsanläggningar eller arrangerar minnesstunder för de döda utan tillstånd.

I allvarliga fall är inte dödsstraffet uteslutet.

Totalt har 722 personer dött i Kina. Bara två personer har mist livet utanför landet, en man i Hongkong och en kinesisk man på Filippinerna. Även en misstänkt coronasmittad 60-årig japansk medborgare har dött i lunginflammation, men att viruset var orsaken har inte bekräftats, skriver CNN.

FOTO: STRINGER / GETTY IMAGES ASIAPAC
Öde gator i Wuhan.

Idag sammanlagt dödar sig över 6 000 personer i ett allvarligt sjukdomsutbrott, en siffra som steg med 1 200 personer igår, skriver Kinas hälsomyndighet på sin [hemsida](#).

Idag bekräftade USA:s ambassad att den första amerikanska medborgaren dött i viruset. Personen, som var i 60-årsåldern, befann sig i Wuhan.

FOTO: TT NYHETSBYRÅN
En coronapatient.

Kaoset på apoteket-slut på handsprit. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/>

qLM5L1/kaoset-pa-apoteken—slut-pa-handsprit

Kaoset på apoteken – slut på handsprit

Av: Anna Sjögren ✉

PUBLICERAD: TIS 03 MAR 2020 | UPPDATERAD: TIS 03 MAR 2020

NYHETER

Oron för en coronaepidemi i Sverige märks nu hos apoteken.

Hos flera av de stora kedjorna är handsprit och munskydd helt slut.

– Jag kan inte minnas att det hänt tidigare, säger Andreas Rosenlund, presschef på Kronans apotek.

Den som nu börjar oroa sig på allvar för corona och vill köpa upp sig på handsprit och munskydd är sent ute.

I Italien, som är det europeiska land som drabbats hårdast av coronaviruset, har munskydd och handsprit sålt slut på många apotek och butiker, som [Svenska Dagbladet rapporterat](#). Nu sinar också de svenska apotekens lager och på flera av de största kedjorna är båda produkterna helt slut.

– Vi har i princip helt slut på handsprit. Det är möjligt att det finns någon enstaka förpackning kvar på något apotek. Munskydden är också slut och vi ser också en ökad efterfrågan på febernedsättande och smärtstillande, säger Andreas Rosenlund, presschef på Kronans apotek.

FOTO: TT

Både handsprit och munskydd är slut hos flera stora apotekskedjor.

Leveranser på väg

Men för den som är sent ute med att skydda sig mot ett större coronautbrott har apoteken ändå lugnande besked. Handsprit är snart tillbaka i lager.

Apoteket AB får in mer handsprit redan under veckan, medan munskydden kommer i mitten av mars. Fast just munskydden riskerar att invagga folk i en falsk trygghet, varnar Magnus Frisk.

– Där vill jag påminna om att de munskydd vi säljer inte skyddar mot virus. De är gjorda för att minska risken att den som har munskyddet inte ska smitta andra.

Italien har blivit Europas Wuhan. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/>

wPQxgA/italien-har-blivit-europas-wuhan

Italien har blivit Europas Wuhan

PUBLICERAD: TIS 10 MAR 2020 | UPPDATERAD: ONS 11 MAR 2020

KOLUMNISTER

Det går inte längre att blunda för att Italien blivit Europas motsvarighet till Kinas Wuhan.

Diktaturen Kina lyckades begränsa smittan genom att slå en järnring runt tre städer med 50 miljoner invånare.

Är det dags för övriga Europa att slå en järnring runt demokratin Italien eller är det redan för sent?

Italienska myndigheter har i det längsta dragit sig för att vidta drastiska åtgärder. Precis som regeringar i andra EU-länder. Man vill inte skapa panik. Man vill bara göra just så mycket som krävs för att stoppa smittan.

I Italien har den taktiken uppenbarligen inte fungerat.

Inte ens nu när landets regering vidtar den extrema åtgärden att sätta hela nationen i karantän gör man det fullt ut på samma sätt som Kina gjort i Wuhan.

Barer och restauranger får hålla öppet men måste stänga klockan sex. Som om coronasmittan på något sätt skulle ta paus dagtid.

FOTO: NILS PETTER NILSSON

innebar-en-pandemi

Det här innebär en pandemi

Av: TT

PUBLICERAD: ONS 11 MAR 2020 | UPPDATERAD: TOR 12 MAR 2020

NYHETER

Det nya coronaviruset klassas nu av WHO som en pandemi. Vad innebär det?

Mer än två månader efter det första bekräftade fallet av det nya coronaviruset i den kinesiska storstaden Wuhan klassar Världshälsoorganisationen (WHO) nu utbrottet som en pandemi.

En epidemi innebär att många människor i ett område på kort tid insjuknar i samma sjukdom. En epidemi som har spridits över flera världsdelar kallas för pandemi.

– För att det ska klassas som en pandemi ska det ha kommit igång en kontinuerlig spridning över egentligen alla kontinenter, men åtminstone över två, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på [Folkhälsomyndigheten](#).

Ny typ av smitta

För att en sjukdom ska kunna spridas så mycket behöver det dessutom vara en helt ny typ av smitta.

– Det förutsätter att det är en ny sjukdom som vi inte har någon immunitet mot i befolkningen överhuvudtaget, att det är något vi inte har stött på tidigare. Så alla kan mer eller mindre bli sjuka av det. Dessutom måste det vara något som är hyfsat smittsamt.

TT: Har vi en epidemi i Sverige?

– Nej, det har vi inte, säger Tegnell.

Den stora skillnaden på en pandemi och en epidemi ligger i hur myndigheter och sjukvård agerar. Vid en etablerad pandemi med spridning i Sverige försöker man inte längre minska spridningen mellan länder, utan fokuserar i stället på att minska effekterna inom varje land.

– På engelska säger man att man går från containment to mitigation, från inneslutning till att försöka minska effekterna så mycket som möjligt, säger Anders Tegnell.

Under 1900-talet inträffade tre stora pandemier: Spanska sjukan, Asiaten och Hongkonginfluenzan. Även influensan A(H1N1), den så kallade svininfluensan, som påträffades för första gången under våren 2009 orsakade en pandemi.

Sprids ofta av fåglar

Historiskt så har de influensavirus som orsakat pandemier ofta haft sitt ursprung i virus bland fåglar.

I Sverige finns det särskilda pandemiplaner i alla regioner, berättar Anders Tegnell.

– Det kommer att innebära att man inom sjukvården behöver göra rätt stora omställningar av sin verksamhet för att kunna ta hand om många nya sjuka. Exakt hur mycket får vi se. Vid svininfluensan behövdes det mindre sjukvård än man trodde innan, och hur det blir nästa gång vet vi inte. Det viktigaste är att man har planer på plats för att kunna ställa om på ett bra sätt, säger han.

TT: Hur ska man som privatperson agera vid en pandemi?

– I grunden så förändrar det inte så mycket. Det är viktigt att lyssna på olika myndigheter och följa de råd som ges. Det grundläggande är att vara noga med handtvätt och personlig hygien för att minska smittspridning, säger Anders Tegnell.

Källa: Nationalencyklopedin, Folkhälsomyndigheten

Rättad: I en tidigare version fanns en felaktig uppgift om hur lång tid som gått sedan de första fallen i Kina.

Kan bli brist på mediciner på grund av corona. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/1A5lve/kan-bli-brist-pa-mediciner-pa-grund-av-corona>

Kan bli brist på

Konkurrerar globalt

Johan Wallér poängterar att läkemedelsindustrin är global och att exporthinder och stängda gränser kan ställa till problem i Sverige – längre fram.

Hur långt bort det kan vara kan han dock inte sja om.

En huggehexa om läkemedel mellan olika länder vore olyckligt, menar Apoteksförningens vd.

– Jag vet inte varför Indien infört restriktioner, men man kan ju ana att varje land vill ta hand om sin egen befolkning, säger Wallér.

Inte heller [Läkemedelsverket](#) ser några akuta problem med tillgången på mediciner i dag.

Den senaste rapporten om tillgången, från klockan tio på torsdagen, visar inga inrapporterade pågående eller kommande restsituationer på grund av coronautbrottet.

FOTO: FOTO : JEPPE GUSTAFSSON/TT
Coronautbrottet kan orsaka läkemedelsbrist.

A Stor osäkerhet

Men också enhetschefen Johan Andersson flaggar för att det kan uppstå problem längre fram. Ingen vet säkert vart coronakrisen tar vägen och hur omfattande problemen blir.

– Det finns en relativt hög sannolikhet att vi kommer att se någon slags problematik med grund i coronavirusutbrottet. Men osäkerheten är för stor för att man ska kunna spekulera i vilket eller vilka läkemedel det kan handla om, eller när eller på vilket sätt omfattningen kan bli, säger Andersson.

Men även om landets apotek i dag inte ser någon brist på viktiga mediciner, till exempel för särskilt utsatta grupper som hjärt- och lungsjuka, kan det uppstå problem längre fram.

De flesta substanser tillverkas i Kina, där många fabriker fått hålla stängt på grund av coronaviruset.

Och i Indien har det införts exportstopp på vissa läkemedel. Enligt brittiska BBC gäller det till exempel flera olika antibiotika, hormonet progesteron och vitamin B12.

Elever frågande till skolbeslut i coronatider

Av: TT ✉

De kikar som många andra på länder som Italien, Danmark och Norge som tagit långt mer drastiska åtgärder än Sverige.

– Om de stängt skolan från början efter sportlovet hade det blivit lättare att se vem som skulle kunna gå tillbaka till skolan, säger Mikaela Bergström Ågren.

Just på deras skola är många elever och lärare hemma och en del lektioner inställda, vilket också går ut över skolundervisningen, säger de.

"En krissituation"

Regeringen har beslutat om en förordning som ger skolor större handlingsutrymme för att elever ska kunna ta igen undervisning som påverkats av coronaviruset. Till exempel att hålla fjärrundervisning, förlänga undervisningen in på sommarlovet eller undervisa på helger.

Melker Hjort tycker inte att ett kortare sommarlov är en bra idé.

– Jag måste ju sommarjobba då, säger han.

Mikaela Bergström Ågren är inte heller direkt förtjust i idén men anser att det med tanke på epidemin som sprider sig över världen kanske krävs andra regler.

– Det är ju lite av en krissituation och det här händer kanske bara en gång i ens liv så jag hade kunnat tänka mig någon extra vecka, eller gå till skolan någon lördag, säger Mikaela Bergström Ågren.

Isabelle Witz, Mikaela Bergström Ågren och Melker Hjort går alla i årskurs 1 på Danderyds gymnasium.

NYHETER

Varför stänger inte Sverige skolorna när andra länder gör det? Varför stängs evenemang men inte skolor? Frågorna är många hos gymnasieeleverna på Danderyds gymnasium efter regeringens beslut att landets skolor inte ska stänga.

– Det är obehagligt att vara i skolan, säger Isabelle Witz, 16 år.

Det är ovanligt tomt vid Danderyds gymnasium på morgonen. Många elever är hemma och en del lektioner är inställda. Ämnet på allas läppar är corona.

Isabelle Witz tycker det är märkligt att regeringen förbjudit sammankomster med över 500 personer men inte stängt skolor.

– Vi är här nästan hela vår vakna tid. Att då få dela samma toaletter, matsal, korridorer och lektionssalar där risken är mycket större att smittas än att sitta på en stol i två timmar är konstigt. Vi blir som försökspersoner, säger hon.

Folkhälsomyndigheten har motiverat beslutet med att många reser till och från evenemang och att det kan öka risken att smittan sedan sprids ytterligare. Samtidigt ger inte en nationell skolstängning någon effekt om det inte görs vid rätt tillfälle. Det skulle snarare kunna förvärra situationen om föräldrar är hemma med sina barn i stället för att gå till arbetet – som exempelvis inom sjukvården, enligt myndigheten.

Vill inte smitta

Eleverna Isabelle Witz, Mikaela Bergström Ågren och Melker Hjort går i samma klass i ettan på gymnasiet och är inte helt överens om skolan borde stänga eller inte. De är inte direkt oroliga för att själva bli sjuka men vill inte riskera att sprida smittan vidare.

Bilaga 2

Expressen

Dödsviruset sprider sig i Kina - tre döda. <https://www.expressen.se/tv/nyheter/>

dodsviruset-sprider-sig-i-kina-tre-doda/

Dödsviruset sprider sig i Kina – tre döda

Forskare varnar för att 1 700 kan vara smittade och spridning mellan människor

Det sarsliknande lungviruset corona har ytterligare skördat ett offer i Kina, samtidigt som myndigheter rapporterat in ytterligare 139 fall under helgen

Tre personer har dött till följd av det mystiska coronaviruset som är släkt med sars-viruset. 2002 spred sars skräck då det smittade över 8 000 personer och 774 dog i Kina. Det nya coronaviruset upptäcktes i Wuhan i Kina i december ifjol. I Wuhan har över 160 fall bekräftats och många har satts i karantän. För nio människor är läget kritiskt. Siffran på hur många som har smittats är myndigheterna och forskare inte överens om. Forskare som CNN pratat med menar att den verkliga siffran, över smittade världen över, kan vara 1 700. Världsgesundhetsorganisationen, WHO, har ökat sina tester och på flera flygplatser i USA undersöks alla resande från Kina. Coronaviruset tros härstamma från djur och WHO varnar för att det kan smitta mellan människor. Symptomen liknar en förkylning eller influensa. Människor uppmanas nu koka sina ägg och sitt kött noggrant för att minska risken för spridning. I Kina växer nu oron för att viruset ska sprida sig ytterligare. En miljon människor väntas resa runt om i landet i samband med det kinesiska nyåret. [Avskrift från TV-sändning]

Corona härjar på psykiavdelning. <https://www.expressen.se/nyheter/corona-harjar-pa-psykiavdelning/>

Corona härjar på

Det har tidigare rapporterats om att flera medlemmar i den kristna sekten har insjuknat.

När en 61-årig kvinna som är medlem i sekten hade insjuknat vägrade hon att låta sig testas eller hålla sig hemma, i stället närvarade hon vid flera av sektens gudstjänster.

Kvinnan beskrivs som en superspridare. Men den omfattande spridningen kan även ha en annan orsak.

När sektmedlemmarna ber så sitter de bredvid varandra på golvet, knä mot knä och armbåge mot armbåge. Bönestunderna kan vara i upp till två timmar. Sydkoreanska hälsomyndigheten tror att den intima och långvariga ceremonin kan ha orsakat den omfattande spridningen, rapporterar Bloomberg.

I Italien har allmänna platser i tio olika städer stängts ner – med anledning av coronautbrottet. På fredagen fick landet sitt första dödsfall när en 77-årig man avled. 79 personer är smittade i Italien, uppger AFP sent på lördagskvällen.

På flygplatsen i Turin kontrolleras resenärer ifall de uppvisar coronaliknande symptom.

Nu har smittan fått fäste på en psykiatrisk avdelning, rapporterar nyhetsbyrån [Bloomberg](#).

Nästan alla patienter på psykiavdelningen smittade

Nästan alla patienter ska vara smittade på avdelningen som är belägen på ett sjukhus i miljonstaden Daegu.

Utbrottet misstänks vara kopplat till den våldsamma coronaspridningen i en kristen sekt, "Shincheonji Church of Jesus the Temple of the Tabernacle of the Testimony", i Daegu.

Sekten kopplas till 230 fall av corona i Sydkorea.

Sekten grundades 1984 av den karismatiske ledaren Lee Man-hee, som i dag är i 80-årsåldern. Följarna till läran uppmanas att se honom som en reinkarnation av Jesus och den "förlovade pastorn" som nämns i Bibeln.

Tidigare i februari höll sekten en begravning för ledarens bror vid sjukhuset – och myndigheterna misstänker att det var då smittan fick fäste.

Presidenten beordrar utredning av begravningen

Sydkoreas president Moon Jae-in har beordrat hälsomyndigheterna att göra en noggrann utredning av begravningen – och inte förlita sig på vad sektens talespersoner uppger.

– Låt oss göra en grundlig utredning av vilka som närvarade vid ceremonin och begravningen, sa Moon Jae-in enligt [Bloomberg](#).

WHO förbered för en pandemi. <https://www.expressen.se/nyheter/who-forbered-for-en-pandemi/>

WHO: Förbered för en pandemi

SPRIDNINGEN AV CORONAVIRUSET Publicerad 26 feb 2020 kl 11.55

Ännu är det ingen pandemi vi ser – men det är dags att börja förbereda sig för en sådan.

– Låt oss fokusera på vad vi kan och behöver göra, vilket är att förbereda oss, säger WHO-chefen Mike Ryan.

Anders Tegnell, statsepidemiolog, säger att Sverige kan klara av att hålla borta en omfattande spridning.

I Norge har en person testat positivt under onsdagskvällen, rapporterar norska medier.

Lovisa Åkesson

Dela

Kopiera länk

Norska public service, **NRK**, rapporterar att personen som smittats har varit i Kina och kom hem till Tromsø i helgen. Personen är i karantän i hemmet. Norska folkhälsoinstitutet, FHH, säger till NRK att det är ytterst osannolikt att personen utgör någon risk för andra. Institutet arbetar just nu med att spåra vilka kontakter som den smittade personen haft.

Under onsdagen stod det klart att Finlands drabbats av sitt andra bekräftade Corona-fall, rapporterar **Yle**.

Tidningen rapporterar att kvinnan har fått smittan i norra Italien i Milano. Hon ska ha feber men må bra, rapporterar Nylands sjukvårdsdistrikt HUS.

På onsdagskvällen förbjöd också Irak sina invånare att resa till Kina, Iran, Thailand, Sydkorea, Japan, Singapore, Italien, Kuwait och Bahrain, rapporterade Reuters.

Reuters
@Reuters

Iraq bans citizens from traveling to China, Iran, Thailand, South Korea, Japan, Singapore, Italy, Kuwait and Bahrain: health ministry

Sydamerika har också fått sitt första fall av corona. En 61-årig man i Brasilien som nyligen återvände från en resa i norra Italien har testats positivt för viruset, skriver [BBC](#).

I Tyskland bekräftades ett nytt fall av coronaviruset under onsdagen. En man i 25-årsåldern från den södra delstaten Baden-Württemberg har testat positivt för viruset efter en resa till Milan i Italien. Siffran är nu uppe i 18 smittade personer i landet, rapporterar [Reuters](#).

Ett nytt fall i USA rapporterades under onsdagen, vilket gör att landet nu har runt 60 smittade, skriver [The Hill](#).

Det innebär att bekräftade fall av viruset nu finns i fem världsdelar. Ännu har inte Världshälsoorganisationen, WHO, klassat viruset som en pandemi. Däremot säger de att alla länder nu behöver förbereda sig för en potentiell pandemi.

– När vi pratar om att förbereda sig, menar vi att förbereda för att upptäcka fall, för att behandla fall och för att få till lämpliga karantänsåtgärder, säger Mike Ryan, WHO:s chef för katastrofinsatser, enligt [CNN](#).

WHO:s expert Bruce Aylward hyllar Kina för deras hantering av utbrottet, men säger samtidigt att flera andra länder "inte är redo".

– Ni måste vara redo att hantera detta i en större omfattning. Det måste göras snabbt, säger Aylward, enligt [AFP](#).

Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten, berättade under en presskonferens på onsdagen att Folkhälsomyndigheten ändrade sin riskbedömning efter utvecklingen i helgen. Mest oroande är utvecklingen i Iran, eftersom man exporterat många fall från landet till andra länder. Också utvecklingen i Italien och Sydkorea oroar, enligt honom.

Folkhälsomyndigheten har höjt nivån vad gäller risk för spridning till hög. Man har gjort det framför allt eftersom svenskar reser mycket och kan smittas utomlands.

– När det gäller att få hit personer från andra länder med smittan så är den risken ganska hög just nu. Men vi är bra på att ta hand om dem, vi har en stor erfarenhet och det fungerar väldigt bra.

Omkring 200 svenskar har testats för coronaviruset. Men risken för en större spridning i Sverige bedömer Folkhälsomyndigheten som låg.

– Om det kommer att etableras i Sverige eller inte tycker vi fortfarande är svårt att bedöma i nuläget, men på kort sikt tycker vi att risken är låg. Vi sa mycket låg tidigare, men vi har ökat den lite efter vad som hänt i Italien, säger Anders Tegnell.

Johan Carlsson, generaldirektör på Folkhälsomyndigheten, säger att det pågår en febril aktivitet för att förhindra smittspridningen och för att planera för ett annat scenario än det vi har nu.

– Vi hanterar inte frågan annorlunda från våra grannländer i Europa.

Fem nya bekräftade fall av corona i Sverige. <https://www.expressen.se/nyheter/fem-nya-bekraftade-fall-av-corona-i-sverige/>

Fem nya bekräftade fall av corona i Sverige

Tre nya fall i Västra Götaland

Tre fall bekräftades i Västra Götaland. Två av personerna som är i 30-årsåldern har haft nära kontakt med den smittade mannen från Göteborg. De upptäcktes via aktiv smittspårning.

Den tredje personen, också i 30-årsåldern, har smittats under en resa i norra Italien. Personen har inte haft någon känd kontakt med mannen som rapporterades smittad i går.

Alla tre har omhändertagits enligt rutiner, och kontaktspårning kring personerna pågår.

En av personerna kom tillbaka till Sverige 25 februari från Milano. Planet landade i Stockholm och därefter ska personen rest till Göteborgsområdet. Nu måste smittskyddsläkarna spåra personens resväg och eventuellt utsatta för smittrisk.

– Det är en lång kedja att reda ut med resvägar och kontakter som ska kartläggas, det arbetet pågår precis i detta nu, säger Leif Dotevall på torsdagskvällen till [Aftonbladet](#).

Kvinna i Stockholm smittad efter Iranresa

I Stockholm har en kvinna i medelåldern smittats under en resa i Iran. Kvinnan vårdas på infektionskliniken i Huddinge.

– Det är det första fallet som vi har identifierat. Vi har tagit prover på 90 personer som varit negativa, säger Per Follin, smittskyddsläkare.

Kvinnan har varit i kontakt med ungefär fem personer efter hemkomsten från Iran.

Hon ska efter omständigheterna må bra, meddelar Per Follin. Hon sitter just nu isolerad. Personal som har kontakt med de isolerade personerna bär handskar, plastförkläden och andningsskydd.

Uppmärksam på symptom

Sverige har nu sju fall av corona och Folkhälsomyndigheten meddelar att de håller kvar vid den riskbedömning de tidigare gjort för allmän smittspridning.

Personer som har besökt länder som Hubei provinsen, Sydkorea, norra Italien och Iran ska vara noga med symptom, som feber, luftvägsbesvär och magtarmssymptom. Om man känner sig sjuk ska man hålla sig hemma och kontakta vården på 1177.

Folkhälsomyndigheten säger att det var väntat att Sverige skulle få nya fall, men de inte är oroliga för händelseförloppet.

– Än så länge ser vi att vi har koll på de fallen som uppstår, säger Britta Björkholm, avdelningschef på Folkhälsomyndigheten.

CORONA I SIFFROR

Antal bekräftade fall i Sverige: 7

- * En kvinna i Jönköping (31/1)
- * En man i Göteborg (26/2)
- * En kvinna i Uppsala (27/2)
- * Tre personer i Västra Götaland (27/2)
- * En kvinna i Stockholm (27/2)

Antal bekräftade fall utanför Kina: 2918

Källa: WHO:s senaste rapport. Drygt en femtedel av dessa kommer från skeppet Diamond Princess.

Antal bekräftade dödsfall utanför Kina: 44

Dödlighet: 2-3 procent

För närvarande beräknar WHO att 2-3 procent av de som insjuknat har dött av viruset. Ju bättre sjukvården blir på att identifiera och behandla patienter med covid-19, desto mer kommer den siffran sjunka.

Viralitet: 2,5

En **analysmodell som togs fram under smittspridningens tidiga skede** i Kina visar att varje nytt bekräftat fall av coronaviruset smittade ytterligare 2,5 personer i snitt.

Inkubationsperiod: 2-14 dagar

Tiden mellan att du blir smittad och att du får symptom kan variera mellan 2-14 dagar. Man smittar som mest när man har utvecklat symptom, men det finns risk att man smittar redan innan dess.

Siffror från 26/2

[Visa mindre](#)

Coronaviruset allt du behöver veta. <https://www.expressen.se/nyheter/coronaviruset-allt-du-behoover-veta/>

Två fall i Sverige och flera i Norden, det nya coronaviruset breder ut sig i världen och kommer närmre.

Men hur smittsamt är det egentligen?

Här listas allt du behöver veta om viruset.

Av **TT**

 Dela

 Kopiera länk

Vilka är symptomen?

De allra flesta får lindriga symptom som vanlig förkylning, feber och luftvägssymptom, och tillfrisknar rätt snabbt.

– Men en del blir mycket sjuka och får allvarliga besvär i luftvägarna så att de får svårt att andas, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten.

Hur smittar det?

Coronaviruset, sars-cov-2, smittar genom nära kontakt med människor.

– Det brukar kallas droppsmitta och bygger på att någon som är sjuk har virus i sina luftvägar och slemhinnor som hamnar på någon annan. Det kan smitta till exempel genom att du nyser och någon står nära dig, eller genom att någon får det på händerna och sedan tar sig i ansiktet.

För att smittas krävs det att man är nära någon en längre tid, till exempel på en arbetsplats eller i hemmet. Det är väldigt osannolikt att bli smittad bara genom att passera någon utomhus eller stå bredvid någon en kort stund i kollektivtrafiken, enligt Anders Tegnell.

Viruset smittar inte heller via ytor eller föremål, och det är vanligare att bli smittad inomhus än utomhus.

– Dels är man närmre varandra inomhus och delar mer luft, dels trivs inte viruset i solljus.

Hur lång är inkubationstiden?

Enligt Världshälsoorganisationen WHO är tiden mellan smittotillfälle och insjuknande mellan en och fjorton dagar.

– Medeltiden är fem dagar, de allra flesta insjuknar någon gång mellan dag tre och sju. Det har förekommit uppgifter om att inkubationstiden skulle vara längre, men det har inte gått att verifiera så vi håller oss till det WHO säger, säger Anders Tegnell.

Hur smittsamt är det?

Smittsamhetsindexet för coronaviruset ligger på mellan två och tre. Det är ungefär samma smittsamhetsgrad som vanligt influensa, berättar Anders Tegnell. Jämförelsevis har mässling ett smittsamhetsindex på fjorton, medan sars låg på mellan ett och två.

Hur skyddar man sig mot smitta?

Det allra bästa är att tvätta händerna med tvål och vatten. Har man inte tillgång till det kan man använda handsprit.

Är det större risk att smittas i ett slutet ventilationssystem, som ett flygplan?

Eftersom viruset inte är luftburet, utan smittar vid nära kontakt vet man inte hur ett slutet ventilationssystem påverkar, enligt Anders Tegnell.

– Vi har inte sett någon större smittspridning på något flygplan än så länge, säger han.

Hur dödligt är viruset?

– I Kina finns en sammanställning på 70 000 personer som kommit till sjukvården, av dem dog ungefär två procent. Men väldigt många blir inte så sjuka att de kommer till sjukvården, så på en befolkningsnivå ligger förmodligen dödligheten betydligt lägre, säger Anders Tegnell.

Vilken behandling ges till den som smittas?

Det finns inget botemedel mot viruset, utan den vård som ges behandlar symptomen.

– Men de allra flesta tillfrisknar själva, möjligtvis kan de få lite febernedsättande.

Att tillverka ett vaccin mot viruset skulle ta flera år.

– I första hand testar man de varianter som redan finns mot olika virus, det verkar ha en viss effekt, säger Tegnell.

Hur länge kan epidemin pågå?

– Det är jättesvårt att veta. Men jag tror att vi kan räkna med det ett bra tag till, ett antal månader. Definitivt fram till sommaren och förmodligen även under nästa höst.

Så kämpar de svenska storföretagen mot corona. <https://www.expressen.se/nyheter/sa-kampar-de-svenska-storforetagen-mot-corona/>

Så kämpar de svenska storföretagen mot corona

SPRIDNINGEN AV CORONAVIRUSET Publicerad 29 feb 2020 kl 18.12

De kommande veckorna kommer tusentals anställda tillbaka från sportlovet – till ett Sverige där det nya coronaviruset har fått fäste.

Så här jobbar storföretagen för att minska riskerna för smitta bland personalen.

– Medarbetare som har befunnit sig i riskområden ombeds stanna hemma i 14 dagar, säger Cecilia Franck, presskontakt för Ikea i Sverige.

Johan Ronge

 Dela

 Kopiera länk

Samtidigt som tusentals svenskar njutit av sportlovsledighet de senaste veckorna har coronasmittan på allvar fått fäste i Sverige.

Under lördagen bekräftades det trettonde fallet i Sverige och arbetsgivare har börjat rusta för möjliga utbrott på arbetsplatserna.

Ica Gruppen: "Ska stanna hemma från sin arbetsplats två veckor"

Expressen kontaktade några svenska storföretag för att höra hur de hanterar risken inför att människor på nytt stämplat in på arbetsplatserna efter sportlovet som startade vecka 7 till och pågår till och med vecka 10 för olika delar av Sverige.

H&M har instruerat anställda som befunnit sig i Kina och drabbade områden i Sydkorea och Italien att stanna hemma från jobbet i två veckor innan de kan återvända till arbetsplatsen.

– Vår högsta prioritet är att trygga våra anställdas hälsa och säkerhet och vi följer noggrant de senaste de senaste offentliga uttalandena från relevanta myndigheter. För stunden har vi stoppat alla affärsresor till och från Kina och vi rekommenderar våra anställda att undvika affärsresor till och från Hongkong, Macau, Taiwan, Sydkorea och Italien, säger Iñigo Sáenz Maestre, presschef för H&M Group.

Ica Gruppen har också infört regelverk kring anställda som rest till platser med hög smittspridning.

– Ica Gruppen har fattat beslut om att de medarbetare inom företaget som befunnit sig i de riskområden som Folkhälsomyndigheten pekat ut, norra Italien, Iran, fastlandskina och Sydkorea, ska stanna hemma från sin arbetsplats två veckor efter sin resa, säger Petra Albuschus, HR-direktör för Ica Gruppen.

Möbeljätten Ikea, som var tidiga med att stänga ner sitt varuhus i Wuhan och därefter samtliga 30 varuhus i Kina i slutet av januari, har samma policy.

– Medarbetare som har befunnit sig i riskområden ombeds stanna hemma i 14 dagar, säger Cecilia Franck, presskontakt för Ikea.

Telekomjätten Ericsson drabbat av smitta på Zagreb-kontoret

Telekomjätten Ericsson har erfarenhet av coronavirus bland anställda utanför Sverige. Under torsdagen stängde de lokalkontoret i Zagreb, Kroatien, efter att en anställd bekräftats smittad.

Eftersom anställda från Zagreb även har besökt kontoret i Köpenhamn och i spanska Malaga har Ericsson även valt att stänga dessa kontor och utvidgat sina reserestriktioner för de anställda.

– Våra anställdas och kunders hälsa har högsta prioritet och vi vidtar alla försiktighetsåtgärder vi kan. Sedan i förrgår har vi begränsat alla icke-nödvändiga affärsresor globalt och utvidgat våra tidigare reserestriktioner relaterade till Kina och andra länder i Asien-Stillahavsområdet, säger Johannes Persson vid Ericssons pressavdelning till [Telekomnyheterna](#).

Expressen har sökt Ericsson.

Medarbetare kan få stanna hemma med bibehållen lön

Även Ikea har infört reserestriktioner till länder och områden med hög smittrisk.

– Till vissa länder har vi mer strikta reserestriktioner än till andra. Det råder reseförbud till vissa uttalade områden och restriktioner till andra områden beroende på hur affärskritiska resorna är, säger Cecilia Franck.

Medarbetarna som befunnit sig i riskområden och ombeds stanna hemma i 14 dagar, ska de jobba hemifrån?

– Om de har möjlighet att göra det. Det beror naturligtvis på om det är medarbetare som vanligtvis jobbar i varuhus eller på kontor. Jobbar man på kontor är det naturligtvis lättare, men i möjligaste mån ska man arbeta hemifrån. Men det är med bibehållen lön oavsett. Det görs i samråd med närmaste chef, säger Cecilia Franck.

Medarbetarna som befunnit sig i riskområden och ombeds stanna hemma i 14 dagar, ska de jobba hemifrån?

– Om de har möjlighet att göra det. Det beror naturligtvis på om det är medarbetare som vanligtvis jobbar i varuhus eller på kontor. Jobbar man på kontor är det naturligtvis lättare, men i möjligaste mån ska man arbeta hemifrån. Men det är med bibehållen lön oavsett. Det görs i samråd med närmaste chef, säger Cecilia Franck.

Så agerar företagen om en anställd smittas av corona

Ica Gruppen har likadana riktlinjer. Dessa omfattar dock inte butikerna som är självständiga företag och fattar egna beslut om personalpolicy kring coronaviruset.

– Medarbetare som har möjlighet att jobba hemifrån kommer att få göra det, medarbetare som inte kan jobba hemifrån får permission med lön. Beslutet är fattat utifrån en försiktighetsprincip och för att värna våra medarbetares hälsa. Beslutet gäller alla Ica Gruppens verksamheter, säger Petra Albuschus.

Symptombilden för nya coronaviruset är hosta, andningssvårigheter eller feber. Upplever man dessa symtom efter att befunnit sig i riskområden utomlands uppmanar Folkhälsomyndigheten till att man ska kontakta Vårdguiden på 1177.

Om någon av de anställda skulle visa sig vara smittad av corona så följer Ica Gruppen Folkhälsomyndighetens och Vårdguidens rekommendationer.

– Där har vi inte varit än så det kan jag inte uttala mig om hur vi gör då, säger Cecilia Franck om hur Ikea skulle hantera smittfall bland de anställda.

Coronas hotspots blir fler –

Professorn: "Utbredningen kan vara jättemärklig"

Björn Olsen menar att utbredningen av hotspots kan vara "jättemärklig".

– Till exempel kan det på ena sidan av exempelvis en väg vara många fall av en viss sjukdom. Men på andra sidan nästan inga alls.

Björn Olsen konstaterar vidare att en hotspot kan ta ta i en annan hotspot och så vidare. Till slut kan alltså ett helt land eller en hel världsdel utgöra en enda gigantisk hotspot.

– Pratar vi malaria så är framför allt Östafrika och Centralafrika en riktig hotspot. När det gäller ebola så var det från början några enstaka byar i Västafrika. Så det kan alltså ändra sig snabbt; antingen på grund av migration eller någon faktor i naturen. Helt plötsligt tar viruset ett steg utanför och sticker i väg.

Så samma sak gäller för corona?

– Det är säkert så att du har vissa byar i avstängda provinser som är mer drabbade än andra. Men fortsätter smittan att spridas i ett sådant område, så har olika hotspots en tendens att växa ihop. Efter ett tag dyker det upp nya satelliter som blir självgenererande. Och det var vad som hände i Kina. En hotspot kan i princip bli hur stor som helst.

Hur många stora hotspots har vi i dag?

– Sydkorea, Italien, Kina, Iran och eventuellt USA. Kanske någonstans i Östafrika som vi ännu inte sett.

Kan vi få en hotspot i Sverige – merparten av fallen, 115 stycken av 203, i vårt land är ju koncentrerade till Stockholms län?

– Om vi får en självspredning, att viruset börjar sprida sig okontrollerat utanför smittskyddsläkarnas kikarsikte, då har vi en hotspot där också. Men det krävs att viruset börjar leva sitt eget liv och smittar nya grupper. Grupper som från början inte hade kontakt med till exempel Italien.

– Det handlar rätt mycket om hur mycket som flyter in i ett område – och vad som flyter ut. Tänk dig ett nav och de ekrar som går ut från ett sådant område. Dessa ekrar kan sedan sätta i gång nya hotspots. Det är sällan en jämn spridning över ett större geografiskt område. Vissa områden får betydligt fler fall än andra.

Strategin: Ska bromsa corona

– Nej, målet nu är att bromsa smittan till alla pris. Sen har hon ju helt rätt i att får vi en flockimmunitet bland dem i samhället som tål den här sjukdomen på ett bra sätt så kommer det också skydda de äldre. Men det är inte vår avsikt just nu. Nu är det att se till att inte sprida smittan vidare.

Tegnell: Försöker få smittan så långsamt som möjligt

När Anders Tegnell, nuvarande statsepidemiolog, kommenterar Annika Lindes resonemang och säger till Expressen att strategin kring att bygga upp en flockimmunitet "delvis" stämmer.

– Delvis är det rätt, problemet är att vi inte riktigt vet hur flockimmunitet ser ut för den här sjukdomen än, för det är lite oklart. Vi har inga bra data på det än för man har inte gjort den typen av studier man behöver göra. Så vårt huvudsyfte nu det är att få smittspridningen att gå så långsamt som möjligt, och förstås på sikt få någon slags immunitet i samhället som gör att den inte kan spridas så snabbt i framtiden.

Men är det er strategi att folk ska smittas och bygga upp en immunitet för att skydda de svaga?

– Nej, inte i grunden, utan grunden i vår strategi är att försöka få smittan att gå så långsamt som möjligt. Vi vet inte riktigt hur en flockimmunitet skulle se ut för den här typen av sjukdom, så det blir väldigt konstigt att säga att det är det som är strategin när vi inte vet vad målet är. Men vi vet vad målet är för att minska smittspridning och vi vet hur vi ska åstadkomma det. Det handlar om att alla stannar hemma när de är sjuka. Det är grundbulten.

Annika Linde förklarar för Expressen att hon drog sin slutsats om Folkhälsomyndighetens strategi efter att de visat upp en graf om hur man behöver fördröja spridningen för att sjukvården ska orka med.

Hon säger också att hon tror att vi inte kommer uppnå flockimmunitet under det här utbrottet.

– Men däremot kommer vi genom att en del människor blir sjuka få en mindre spridning när och om viruset kommer tillbaka.

Enligt Annika Linde är det inte klarlagt om man blir immun efter att ha insjuknat. Hon säger att det skulle vara förvånande om man inte blev det.

– Vi vet inte exakt, men jag tror att man kan gissa att man har en viss immunitet en tid framåt.

Är det möjligt att stoppa viruset helt?

– Jag tror att det här har gått för långt, nått för många länder, för att det här ska kunna utrotas. Då är immunitet det bästa sättet att hantera viruset. Då har vi två vägar att stoppa det: dels genom att många smittas, eller genom vaccin.

Hade viruset kunnat stoppas från att komma till Sverige om andra åtgärder vidtagits?

– Jag vet faktiskt inte det. Det kan ha varit om man varit ytterligare mer försiktig med människor som återvände från flygresor från riskområden som Iran i ett tidigare skede. Men de länder i världen som har mycket resande, som vi ju

– I länder med förutsättningar för smittspridning och som har mycket kontakter med utlandet tror jag att det hade varit jättesvårt. Då skulle vi i princip ha stängt ner Sverige när Kina talade om att de hade ett virus på gång. Det tror jag inte hade varit möjligt.

"Går inte att säga tvärsäkert"

Efter Annika Lindes intervju med TT gick Moderatpolitikern Hanif Bali först ut på Twitter och kritiserade strategin om flockimmunitet. Efter

Folkhälsomyndighetens dementi tog han bort inlägget, men **skrev i ett nytt:**

"Låt mig repetera: "flockimmunitet" är en sjuk gamble."

Också kristdemokraternas Europaparlamentariker **Sara Skyttedal var snabb att kritisera efter Annika Lindes uttalande i TT** och kallade en sådan strategi för "helt ofattbar".

Senare uppdaterade hon:

"Välkommet att myndigheten nu dementerar att detta är rådande strategi".

Professor och överläkare Agnes Wold **skriver angående strategin med flockimmunitet på Twitter:**

"Jag tror inte på något sätt att Folkhälsomyndigheten har någon strategi att 'låta sjukdomen sprida sig inom befolkningen'".

Hon skriver i ett annat inlägg:

"Det är nog inte möjligt att ha en strategi där en epidemi härjar fritt i samhället och riskgrupperna samtidigt skyddas. Jag tycker både Linde och Tegnell och alla andra pratar om att till varje pris "pressa ned kurvan", alltså fördröja smittspridning i samhället, med tanke på riskgrupperna, men även på att klara sjukvården (två saker som är kopplade till varandra, i och med att det är riskgrupperna som kan behöva vård)".

Miss a nyheter om coronaviruset! Ladda ner Expressens app – och slå på notiser – för senaste nytt.

Bilaga 3

Folkhälsomyndigheten

Nytt coronavirus upptäckt i Kina. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/januari/nytt-coronavirus-upptackt-i-kina/>

Nytt coronavirus upptäckt i Kina

 Lyssna

PUBLICERAT 16 JANUARI 2020

I Kina har ett nytt coronavirus upptäckts bland människor som besökt en marknad i staden Wuhan. Folkhälsomyndigheten bedömer risken för att smittan sprids till Sverige som mycket låg.

Källan till smittan har ännu inte identifierats, men marknaden har hållits stängd sedan den 1 januari. Totalt har några hundratal sjukdomsfall rapporterats i Kina med luftvägssymtom, feber och hosta. Ett fåtal dödsfall har också rapporterats, där patienten hade annan allvarlig underliggande sjukdom. Eftersom inkubationstiden för coronavirus är 2–14 dagar minskar risken för nya sjukdomsfall successivt.

Sjukdomsfall har även rapporterats från flera andra länder, samtliga med koppling till staden Wuhan i Kina.

Det nya viruset tillhör coronafamiljen. Oftast orsakar sådana virus bara milda infektioner hos människor, men till samma familj hör även sars och mers som kan ge allvarigare symtom.

Det finns ännu inga säkra bevis för överföring från människa till människa.

– För att det ska bli stora utbrott krävs att viruset är bra på att sprida sig från människa till människa. Så verkar det inte vara i det här fallet, säger statsepidemiolog Anders Tegnell.

WHO har inte utfärdat några särskilda rekommendationer för resenärer, men personer som besökt Wuhan och upplever hosta och feber uppmanas söka vård. Även sjukvården ombeds vara uppmärksam.

– Att sjukvården runt om i världen är observant är viktigt både för att upptäcka eventuella nya fall, minska risken för smittspridning och öka kunskapen om viruset, säger Anders Tegnell.

Folkhälsomyndigheten följer händelseutvecklingen men bedömer risken för fall i Sverige som mycket låg. I de fall personer som besökt Wuhan kontaktar sjukvården med luftvägssymtom, feber och hosta har Folkhälsomyndigheten möjlighet att utföra diagnostiska analyser för att upptäcka det aktuella coronaviruset.

Utbrottet av nytt coronavirus kräver insatser internationellt.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/>

[januari/utbrottet-av-nytt-coronavirus-kraver-samordnade-insatser-internationellt/](#)

WHO klassar utbrottet av coronaviruset som ett internationellt hot mot människors hälsa

 Lyssna

PUBLICERAT 30 JANUARI 2020

Utbrottet av det nya coronaviruset 2019-nCoV kräver samordnade åtgärder internationellt. Det bedömer WHO, som har beslutat att klassa utbrottet som ett internationellt hot mot människors hälsa (PHEIC).

Beslutet att klassa utbrottet som Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) innebär bland annat att WHO får utfärda tillfälliga rekommendationer till världens länder.

– Det är en signal till världens länder att samarbeta extra mycket och att samla resurser för att gemensamt begränsa utbrottet. WHO framhåller speciellt vikten av att stödja länder med svaga hälsosystem säger Anders Tegnell, statsepidemiolog vid Folkhälsomyndigheten.

WHO uttryckte stöd för det arbete som Kina gjort för att skydda sin och världens befolkning. WHO pekade också på vikten av att inte vidta åtgärder som skulle skada handel och resande.

Folkhälsomyndigheten följer utvecklingen av utbrottet och ger fortlöpande andra myndigheter och den svenska hälso- och sjukvården information och rekommendationer.

– För Sveriges del innebär beskedet att Sverige ska fortsätta det arbete som pågår med att identifiera och hantera misstänkta fall för att minska risken för smitta, och fortsätta det internationella samarbetet. Sverige kan ha en viktig roll i WHO:s önskan att stödja länder som har svaga hälsosystem, säger Anders Tegnell.

Det är inte osannolikt med enstaka fall i Sverige, med tanke på hur erfarenheten från andra länder ser ut. Risken för smittspridning i samhället i Sverige bedöms fortfarande som låg.

Folkhälsomyndigheten har analysmetoder för att ställa diagnos inom några timmar, och sjukvården har beredskap och rutiner för att ta hand om patienter på ett säkert sätt. Omkring 20 patientprover har analyserats på förfrågan av sjukvården, samtliga har varit negativa.

Två andra utbrott pågår som WHO har klassat som hot mot människors hälsa med flera länder berörda (PHEIC). Det är dels utbrottet av polio, dels utbrottet av ebola i DR Kongo.

Sverige har en stark smittskyddsorganisation.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/januari/sverige-har-en-stark-smittskyddsorganisation/>

Sverige har en stark smittskyddsorganisation

🔊 Lyssna

PUBLICERAT 31 JANUARI 2020

– Min bestämda uppfattning är att vi har ett mycket gott beredskapsläge i Sverige. Smittskyddsarbetet fungerar väl och vi har tät kontakt med smittskyddsläkarna. Det sa Folkhälsomyndighetens generaldirektör Johan Carlson under morgonens presskonferens om beredskapen kring det nya coronaviruset, som hölls tillsammans med socialminister Lena Hallengren och Socialstyrelsens generaldirektör Olivia Wigzell.

– Vi har en stark smittskyddsorganisation som har hanterat den här typen av situationer vid ett antal tillfällen. Den svenska beredskapen bygger på principen att befolkningen är väl informerad om att det pågår ett utbrott, att människor med symtom söker sig till vården, att vi har en snabb diagnostik, att vi snabbt kan ta hand om personer, lämna råd och anvisningar och vid behov också isolera människor, sa Johan Carlson.

Han berättade också att Folkhälsomyndigheten under fredagen kommer att gå till regeringen om en hemställan om att klassificera det här viruset både som en allmänfarlig och som en samhällsfarlig sjukdom.

– Det innebär inte att vi ser på situationen på något mer allvarigt sätt än tidigare. Men att vi vill kunna ha alla de instrument som behövs när man hanterar allvariga sjukdomar.

Källa: www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/01/presstraff-med-anledning-av-coronaviruset/

Bekräftat fall av nytt coronavirus i Sverige.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/januari/bekraftat-fall-av-nytt-coronavirus-i-sverige/>

Bekräftat fall i Jönköping av nya coronaviruset (2019-nCoV)

 Lyssna

PUBLICERAT 31 JANUARI 2020

En patient på Länssjukhuset Ryhov i Region Jönköpings län har påvisats vara smittad av det nya coronavirus som upptäckts i Kina. Det visar Folkhälsomyndighetens provanalys.

Folkhälsomyndigheten har utfört ett 20-tal analyser av prover från personer som fått luftvägssymtom efter att ha vistats i det drabbade området i Kina. Ett positivt fall har nu påvisats i Region Jönköpings län.

– Det är inte oväntat med ett eller enstaka fall med tanke på att vi reser mycket och det ingick i våra bedömningar att det skulle kunna hända. Liknande fall har också identifierats i ett flertal andra länder, säger Karin Tegmark Wisell, avdelningschef på Folkhälsomyndigheten.

Det gäller en kvinna som besökt Wuhanområdet i Kina, och som fått symtom i form av hosta, efter att hon anlänt till Sverige. Hon landade i Sverige den 24 januari och var då symptomfri. Kvinnan kontaktade själv vården. Region Jönköpings län har följt de riktlinjer som finns när det gäller misstänkt smitta och kvinnan är för närvarande isolerad på infektionskliniken. Kvinnan fick symtom i form av hosta och hon är inte allvarligt sjuk.

– Det är viktigt att komma ihåg att enstaka fall inte är samma sak som att vi har en smittspridning i Sverige. Den risken bedömer vi för närvarande som mycket låg utifrån erfarenheter från andra länder. Hälso- och sjukvården har rutiner för att ta hand om fall som detta på ett bra och säkert sätt, säger Karin Tegmark Wisell, avdelningschef på Folkhälsomyndigheten.

Pressträff i Jönköping

Region Jönköpings län har en pressträff klockan 17.00 på fredagen där även Folkhälsomyndigheten kommer att delta via länk.

Plats: Rosensalen, Rosenlunds vårdcentrum, Hermansvägen 5, Jönköping. På plats för att svara på frågor finns smittskyddsläkare Malin Bengné. Karin Tegmark Wisell, avdelningschef, avdelningen för mikrobiologi, Folkhälsomyndigheten, finns med på länk. På plats finns även hälso- och sjukvårdsdirektör Mats Bojestig.

[Du kan följa presskonferensen via denna länk](#)

Information om karantän.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/>

februari/information-om-karantan/

Information om karantän

🔊 Lyssna

PUBLICERAT 05 FEBRUARI 2020

Friska hemvändande personer från områden i Kina där fall av det nya coronaviruset rapporterats bör vara uppmärksamma på symtom, men behöver inte sitta i karantän. Karantän i dess tvångsmässiga form innebär en kraftfull åtgärd som är noga reglerad i smittskyddslagen och bedöms i nuläget inte vara motiverad.

Olika länder har valt olika lösningar när det gäller reserekommendationer och kontroll av friska evakuerade personer och resenärer från drabbade områden. Sverige följer liksom flera andra nordiska länder WHO:s riktlinjer och rekommendationer från ECDC.

Personer som kan vara exponerade för smitta och som uppvisar luftvägssymtom som hosta, andningssvårigheter eller feber, uppmanas ringa sjukvården för bedömning och om provtagning av det nya coronaviruset skulle vara aktuellt.

– I väntan på provsvar isoleras patienter med vårdbehov på infektionsklinik. Personer som kan vistas i hemmet ges information om hur de ska undvika att smitta andra under tiden innan provsvaret har kommit. Om provsvaret skulle vara positivt finns det rutiner inom hälso- och sjukvården för att hantera sådana fall på ett säkert sätt, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten.

På grund av de speciella omständigheter som rådde i samband med att tiotal personer evakuerades till Sverige från Wuhan i Kina den 2 februari, valde Folkhälsomyndigheten att i det fallet rekommendera frivillig hemkarantän med noggrann daglig uppföljning från den regionala smittskyddsmyndigheten under två veckor.

– Eftersom den här gruppen till skillnad från andra resenärer från Kina flög direkt från Wuhan till Europa fanns det anledning att vidta särskilda riktade åtgärder för just dessa personer. Det var dessutom en av förutsättningarna för den EU-gemensamma franska flygningen där många resenärer från området flögs hem tillsammans, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten.

I Sverige vidtas de flesta åtgärder inom smittskyddet utan tvång. Erfarenheten här är att en välinformerad och motiverad person förstår och följer givna rekommendationer och att det egna ansvarstagandet är bättre än tvångsåtgärder. I de fall rekommendationerna inte följs kan smittskyddsläkaren i den aktuella sjukvårdsregionen besluta om tvingande karantän eller isolering. Det är möjligt enligt lag då det nya coronaviruset har klassats som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom.

– I dagsläget bedömer Folkhälsomyndigheten risken för smittspridning i Sverige som mycket låg. Men vi följer kontinuerligt utvecklingen kring det nya coronaviruset och kan komma att göra nya bedömningar, säger Anders Tegnell, statsepidemiolog på Folkhälsomyndigheten.

Personer som planerar resor till berörda områden rekommenderas att hålla sig informerade om aktuellt läge. Just nu gäller UD:s rekommendationer om att undvika resor som inte är nödvändiga till staden Wuhan och Hubei-provinsen, där kommunikationerna inte fungerar och möjligheten till vård är begränsad.

[Läs våra frågor och svar om det nya coronaviruset](#)

KATEGORI: NYHET

Utökad kapacitet för diagnostik av det nya coronaviruset.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/februari/utokad-kapacitet-for-diagnostik-av-det-nya-coronaviruset/>

Utökad kapacitet för diagnostik av det nya coronaviruset

 Lyssna

PUBLICERAT 13 FEBRUARI 2020

Fler laboratorier i landet kan snabbt och säkert utföra analyser av det nya coronaviruset 2019-nCoV.

Folkhälsomyndighetens kliniska mikrobiologiska laboratorium har haft diagnostik för det nya viruset på plats sedan mitten av januari. Hittills har cirka 150 prover analyserats på uppdrag av hälso- och sjukvården. Alla har varit negativa utom [ett fall](#).

Folkhälsomyndigheten har tillsammans med de klinisk mikrobiologiska laboratorierna fört en dialog och hållit möten om möjligheterna att etablera egen klinisk diagnostik av viruset för prover från i första hand sin egen region. Med all sannolikhet kommer utbrottet i Kina att pågå under en längre tid, och infekterade personer kan komma till Sverige.

– Det var därför önskvärt med en utökad analyskapacitet över landet, inte minst för att korta tiderna för transport av patientprover men också för att det är önskvärt att regionerna själva har kapacitet och beredskap att utföra diagnostik, säger Karin Tegmark Wisell, avdelningschef på Folkhälsomyndigheten.

Sammanlagt åtta klinisk mikrobiologiska laboratorier utöver Folkhälsomyndighetens kommer att ha kapacitet att diagnostisera det nya coronaviruset: Umeå, Uppsala, Örebro, Skövde, Halmstad, Lund, Stockholm och Göteborg.

Göteborg har redan börjat analysera, Stockholm börjar inom kort och övriga är också på gång.

Risken att smittan skulle börja spridas i det svenska samhället är mycket låg, enligt Folkhälsomyndighetens senaste riskanalys, men det är samtidigt viktigt att ha beredskap för ett scenario där en större mängd analyser än i dag kan behöva utföras.

Folkhälsomyndigheten har publicerat [rekommendationer till hälso- och sjukvården](#) om hur bekräftade och misstänkta fall ska tas omhand på ett säkert sätt, när [provtagning](#) är motiverad och hur den ska gå till.

De laboratorier som utför diagnostik för det nya coronaviruset kommer att rapportera antalet utförda analyser till Folkhälsomyndigheten. I nuläget kommer eventuella positiva prover att skickas till Folkhälsomyndigheten för konfirmering.

KATEGORI: NYHET

Stor efterfrågan på fakta och bekräftad information om Covid-19.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/>

[februari/stor-efterfragan-pa-fakta-och-bekraftad-information-om-covid-194/](#)

Stor efterfrågan på fakta och bekräftad information om covid-19

 Lyssna

PUBLICERAT 20 FEBRUARI 2020

Folkhälsomyndigheten får många frågor om det nya coronaviruset och sjukdomen covid-19. Myndighetens frågor och svar uppdateras kontinuerligt, och informationen till hälso- och sjukvården hålls ständigt aktuell.

Kommunikation och information är en viktig del av arbetet i beredskapen för smittsamma sjukdomar. Folkhälsomyndighetens [frågor och svar](#) uppdateras regelbundet på både svenska och engelska i takt med att ny kunskap om covid-19 tillkommer. Den svenska versionen har haft mer än 800 000 sidvisningar hittills.

– Det är glädjande att se att så många människor vänder sig till oss för att ta del av den senaste informationen. Fakta och bekräftad information är grundläggande för att kunna fatta välinformerade beslut. Rykten och spekulationer sprider däremot både onödig oro och misstro, säger Johan Carlson, Folkhälsomyndighetens generaldirektör.

Folkhälsomyndigheten har också publicerat information till hälso- och sjukvården. Bland annat finns [rekommendationer för hur både misstänkta och bekräftade](#) fall av covid-19 ska handläggas, och underlag för hur och när [provtagning](#) ska ske. De dokumenten hålls uppdaterade och kompletteras vid behov.

Risken för spridning av covid-19 i det svenska samhället bedöms fortsatt som mycket låg av Folkhälsomyndigheten, baserat på den senaste informationen om utbrottet. Samtidigt finns en beredskap för olika scenarier beroende på hur utvecklingen blir framöver, vilket ingen kan säga med säkerhet idag.

– Skulle vi få en spridning i Sverige så är jag helt övertygad om att vi klarar av det. Beredskap finns både på Folkhälsomyndigheten och hos övriga samhällsaktörer, säger Johan Carlson.

Förändrad riskbedömning för fall av Covid-19 i Sverige.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/>

[februari/forandrad-riskbedomning-for-fall-av-covid-19-i-sverige/](#)

Förändrad riskbedömning för fall av covid-19 i Sverige

 Lyssna

PUBLICERAT 25 FEBRUARI 2020

Folkhälsomyndigheten bedömer nu att risken är hög för att personer upptäcks i Sverige som smittats av det nya coronaviruset utomlands. Detta på grund av den senaste tidens utveckling i omvärlden. Samtidigt bedöms risken för allmän smittspridning i Sverige som låg.

Den nya bedömningen bygger på en analys av virusets spridning i världen, främst genom uppgifter från Världshälsoorganisationen WHO och den Europeiska smittskyddsmyndigheten ECDC. Indikationer talar för att det nu förekommer samhällsspridning i begränsad omfattning i framförallt Sydkorea, Iran och norra Italien. Samtidigt rapporterar WHO att ökningen av nya fall avtagit i Kina.

Låg risk för allmän spridning

Folkhälsomyndighetens bedömning att risken för att upptäcka fall av covid-19 i Sverige är hög, men att risken för allmän spridning i landet är låg, utgår från myndighetens 5-gradiga skala med risknivåerna mycket låg, låg, måttlig, hög och mycket hög. Folkhälsomyndigheten har i sin uppdaterade riskbedömning bland annat vägt in att det är många fall med milda symtom som rapporteras, vilket kan innebära att de inte upptäcks. Det är dessutom många som reser från Sverige till Italien just nu, och en viss riskökning finns även på grund av resandet från Iran och Sydkorea.

– Det är mycket möjligt att vi upptäcker fall i Sverige där personer smittats utomlands. Samtidigt bedömer vi att risken för allmän spridning i Sverige är låg. Inom hälso- och sjukvården finns det etablerade rutiner för att provta och hantera de fall som upptäcks, säger biträdande statsepidemiolog Anders Wallensten.

Ytterligare fall av Covid-19 i flera regioner.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/februari/ytterligare-fall-av-covid-19-i-flera-regioner/>

Ytterligare fall av covid-19 i flera regioner

 Lyssna

PUBLICERAT 27 FEBRUARI 2020

Ytterligare fem personer i Sverige har påvisats smittade av viruset som ger covid-19. Det gäller tre personer i Västra Götaland, en person i Region Uppsala och en person i Region Stockholm.

Folkhälsomyndigheten bedömer att risken är hög för att fler personer upptäcks i Sverige som smittats av det nya coronaviruset utomlands. Detta på grund av den senaste tidens utveckling i omvärlden.

– Det var väntat att vi skulle få nya fall av smitta i Sverige. Hittills har alla fall av covid-19 koppling till resande, direkt eller indirekt via nära kontakt med en smittad person och vi ser i nuläget inte någon allmän smittspridning ute i samhället, säger Britta Björkholm, avdelningschef vid Folkhälsomyndigheten.

I världen har de flesta fall av covid-19 konstaterats i Hubei-provinsen i Kina. I dagsläget förekommer viss smittspridning också i vissa områden i Sydkorea, Italien och Iran.

– Det är mycket viktigt att den som kommer till Sverige från något av dessa områden eller som har haft nära kontakt med personer från dessa områden är noga med att hålla sig hemma om man skulle känna sig sjuk. Man ska kontakta vården, och göra det via telefon, säger Britta Björkholm.

Sverige har hittills haft sju påvisade fall totalt.

Kort information om de nya fallen:

- Två av personerna i Västra Götaland har haft nära kontakt med den person som tidigare påvisades smittad. De har upptäckts via aktiv smittspårning. Den tredje personen har smittats under en resa i norra Italien. Samtliga har omhändertagits enligt gällande rutiner. Kontaktspårning kring fallen pågår.
- Personen i Uppsala har smittats under en resa i Tyskland. Patienten får nu vård i enlighet med de rutiner som gäller.
- Personen i Region Stockholm smittades under en resa i Iran och vårdas nu isolerat på Karolinska Universitetssjukhusets infektionsklinik, enligt regionens rutiner.

Uppdaterad riskbedömning för Covid-19 i Sverige.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/uppdaterad-riskbedomning-for-covid-19-i-sverige/>

Uppdaterad riskbedömning för covid-19 i Sverige

 [Lyssna](#)

PUBLICERAT 02 MARS 2020

Mot bakgrund av den utvecklade spridningen av covid-19 i världen har Folkhälsomyndigheten gjort en ny riskbedömning. Risken för att upptäcka nya fall i Sverige bedöms nu som mycket hög, och risken för allmän spridning i landet bedöms som måttlig.

Den nya bedömningen sker främst mot bakgrund av att flera länder i Europa upptäckt fall som smittats i norra Italien och Iran den senaste veckan.

Bedömningen att risken är mycket hög för att upptäcka fall av covid-19 i Sverige och att risken är måttlig för allmän spridning i landet, utgår från en 5-gradig skala där risknivåerna anges som mycket låg, låg, måttlig, hög och mycket hög.

Den senaste statistiken från Världshälsoorganisationen WHO visar att spridningen i Kina fortsätter, men att ökningen i landet har avtagit. Förutom Kina är det framförallt i Sydkorea, Iran och norra Italien som det förekommer samhällsspridning i begränsad omfattning. Mindre utbrott kring enstaka fall har även konstaterats i bland annat Tyskland och Frankrike.

Riskbedömningen är gjord utifrån den nuvarande situationen i världen. Den är inte en prognos inför framtiden utan en bedömning över läget just nu.

– Folkhälsomyndigheten följer utvecklingen och vi uppdaterar kontinuerligt våra bedömningar utifrån läget. Vi har beredskap för att situationen kan ändras, säger biträdande statsepidemiolog Anders Wallensten.

I Sverige har hittills omkring 1 000 prover analyserats varav 14 fall har varit positiva.

 [Beslut avseende risknivåer för covid-19 \(PDF, 165 kB\)](#)

KATEGORI: NYHET

Flera tecken på samhällsspridning av Covid-19 i Sverige.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/flera-tecken-pa-samhallsspridning-av-covid-19-i-sverige/>

Flera tecken på samhällsspridning av covid-19 i Sverige

 Lyssna

PUBLICERAT 10 MARS 2020

Folkhälsomyndigheten ser tecken på samhällsspridning i Region Stockholm och i Västra Götalandsregionen. Samhällsspridning i hela landet ser myndigheten inte, men risknivån höjs nu till den högsta – mycket hög risk för samhällsspridning i Sverige. Alla med symtom på luftvägsinfektion, även lindriga, uppmanas nu att avstå sociala kontakter som riskerar att sprida smitta.

Läget innebär att det är viktigt att var och en med symtom, även milda begränsar sociala kontakter där smitta riskerar att överföras. Det gäller både i arbetslivet och i privatlivet och kan bidra till att minska spridningens omfattning.

Särskilt viktigt är att de som arbetar inom äldreomsorg och vård av äldre inte går till jobbet om de får symtom på luftvägsinfektion. Anhöriga bör också undvika onödiga besök på sjukhus och äldreboenden, och aldrig göra ett besök om man har luftvägssymtom. Att undvika onödiga besök skyddar de mest sårbara.

Riskbedömningen är gjord utifrån den nuvarande situationen i Sverige och världen. Den är inte en prognos inför framtiden utan en bedömning över läget just nu.

KATEGORI: NYHET

Spridningen av Covid-19 är en pandemi.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/spridningen-av-covid-19-ar-en-pandemi/>

Spridningen av covid-19 är en pandemi

 Lyssna

PUBLICERAT 11 MARS 2020

WHO deklarerade den 11 mars att covid-19 nu är en pandemi. Sjukdomen finns nu eller kommer snart att finnas i alla världsdelarna och kommer sannolikt att drabba alla världens länder.

Att WHO deklarerar pandemi är ingen signal om att sjukdomen har blivit allvarigare men 114 länder har nu hittat fall av sjukdomen och det finns mer än 120 000 fall i världen och omkring 4000 dödsfall.

WHO understryker vikten av att alla världens länder nu förbereder sig för sjukdomen. Det gäller framförallt sjukvården. Man påpekar också att länder som är i början av smittan inte ska vidta extrema åtgärder:

– Det är ett mycket mer effektivt sätt att söka upp och bekräfta fall och spåra deras kontakter, det finns ingen mening med att regeringar isolerar hela samhällen eller stänger skolor, sa Michael J. Ryan, ansvarig för WHO:s krisberedskap vid en presskonferens.

För Sverige innebär detta inte några förändringar i det arbete som pågår. De bedömningar av risk och de viktiga strategier och åtgärder som presenterats de senaste dagarna kvarstår.

– Att WHO nu deklarerat att covid-19 är en pandemi innebär ingen skillnad i hur vi hanterar sjukdomen. Vi har redan vidtagit flera viktiga åtgärder för att förhindra samhällsspridning och skydda de grupper som ligger i riskzonen, äldre och personer med andra underliggande sjukdomar, säger Folkhälsomyndighetens generaldirektör Johan Carlson.

Bilaga 4

Regeringen

Regeringen. (2020). Hämtat 2020-04-10, kronologisk ordning

Pressträff med anledning av coronaviruset.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/01/presstraff-med-anledning-av-coronaviruset/>

Pressmeddelande från [Socialdepartementet](#)

Pressträff med anledning av Coronaviruset

Publicerad 31 januari 2020

Socialminister Lena Hallengren bjuder in till gemensam pressträff med Johan Carlson, generaldirektör på Folkhälsomyndigheten, och Olivia Wigzell, generaldirektör för Socialstyrelsen, för att informera om läget och beredskapen kring Coronaviruset.

Pressträffen i sin helhet:

https://www.youtube.com/watch?v=mC3niEDRrg4&ab_channel=Regeringskansliet

Regeringen har fattat beslut med anledning av Folkhälsomyndighetens hemställan gällande infektion med coronavirus 2019.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/02/regeringen-har-fattat-beslut-med-anledning-av-folkhalsomyndighetens-hemstallan-gallande-infektion-med-coronavirus-2019-ncov/>

Pressmeddelande från [Socialdepartementet](#)

Regeringen har fattat beslut med anledning av Folkhälsomyndighetens hemställan gällande infektion med coronavirus (2019-nCoV)

Publicerad 01 februari 2020

Folkhälsomyndighetens hemställan om infektion med coronavirus (2019-nCoV) behandlades idag vid ett extrainsatt regeringssammanträde.

Regeringen har, i enlighet med myndighetens hemställan, beslutat om en förordning som innebär att bestämmelserna i smittskyddslagen om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas på infektion med coronavirus (2019-nCoV). Förordningen gäller från den 2 februari 2020.

Coronaviruset på extrainsatt hälsoråd.

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/02/coronaviruset-pa-extrainsatt-halsorad/>

Artikel från [Socialdepartementet](#)

Coronaviruset på extrainsatt hälsoråd

Publicerad 12 februari 2020

Hälsoministrarna träffas i Bryssel 13 februari för att diskutera coronaviruset och det fortsatta samarbetet inom hälso- och sjukvården i EU.

Socialminister Lena Hallengren i samtal med journalister från ett tidigare rådsmöte.
Foto: EU-representationen

Ministrarna inleder mötet med informationsutbyte om coronaviruset och diskuterar sedan behovet av nära samarbete då coronaviruset är gränsöverskridande och svårare att hantera för enskilt medlemsland.

Pressträff med Magdalena Andersson om ekonomiska bedömningar till följd av coronaviruset. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/presstraff-med-magdalena-andersson-om-ekonomiska-bedomningar-till-foljd-av-coronaviruset/>

Pressmeddelande från [Finansdepartementet](#)

Pressträff med Magdalena Andersson om ekonomiska bedömningar till följd av coronaviruset

Publicerad 03 mars 2020

Onsdag den 4 mars håller finansminister Magdalena Andersson en pressträff om Finansdepartementets lägesbedömningar av de ekonomiska effekterna av utbrottet av det nya coronaviruset. Lägesbedömningarna ska inte ses som en ny prognos för ekonomin.

Pressträffen i sin helhet:

https://www.youtube.com/watch?v=-Z8hdnjRZos&ab_channel=Regeringskansliet

Corona solidaritet och samordning på EUs hälsoråd.

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/corona-solidaritet-och-samordning-pa-eus-halsorad/>

Artikel från [Socialdepartementet](#)

Samordning av coronautbrott på EU:s hälsoråd

Publicerad 06 mars 2020

EU-ländernas hälsoministrar träffades på ett extrainsatt möte i Bryssel 6 mars. Mötet handlade om skyddsutrustning, bättre samarbete och behovet av insatser med anledning av coronavirusets spridning.

- I en EU-kontext så är detta ett gemensamt problem att hantera nu eftersom smittan är inom EU. Varje land står med samma utmaningar och det handlar om att var varje land ska kunna bidra och snabbt spåra smitta och få den att begränsa sig, sade socialminister Lena Hallengren efter mötet.

På mötet diskuterade EU:s hälsoministrar hur behovet av insatser ser ut och hur samordningen kan förbättras.

Socialminister Lena Hallengren representerade Sverige på mötet i Bryssel.

Videon i sin helhet:

<https://video.qbrick.com/play2/embed/player?accountId=3175841&mediaId=4245a906-00090226-2072a448&configId=wcag&pageStyling=adaptive&autoplay=true&repeat=false&position=5&pageTitle=Regeringen.se>

Uppdrag att stärka beredskapsarbetet med anledning av utbrottet av Covid-19. <https://>

www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2020/03/uppdrag-att-starka-beredskapsarbetet-med-anledning-av-utbrottet-av-covid-19/

Regeringsuppdrag från [Socialdepartementet](#)

Uppdrag att stärka beredskapsarbetet med anledning av utbrottet av covid-19

Diarienummer: S2020/01233/FS

Publicerad 09 mars 2020

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att vidareutveckla befintliga och kommande samordnings- och stödinsatser, exempelvis för tillgången till diagnostik, vårdplatser och andra former av stöd till regioner och kommuner med anledning av det pågående utbrottet av covid-19.